

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 15. ÚNORA 2026

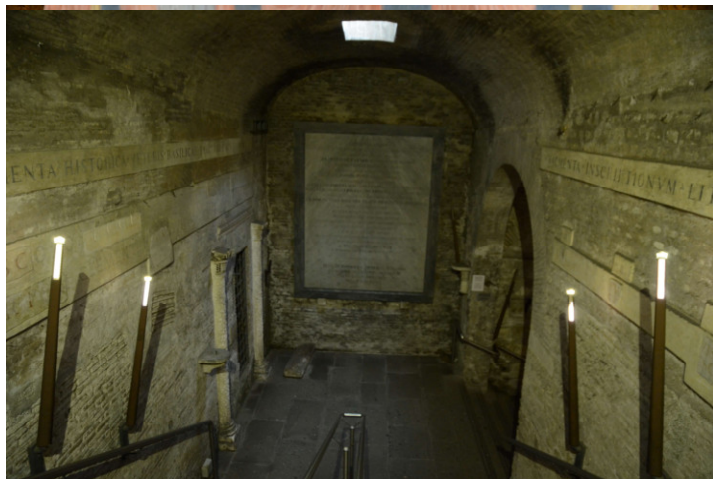

Blaze těm, kdo kráčejí v zákoně Hospodinově.

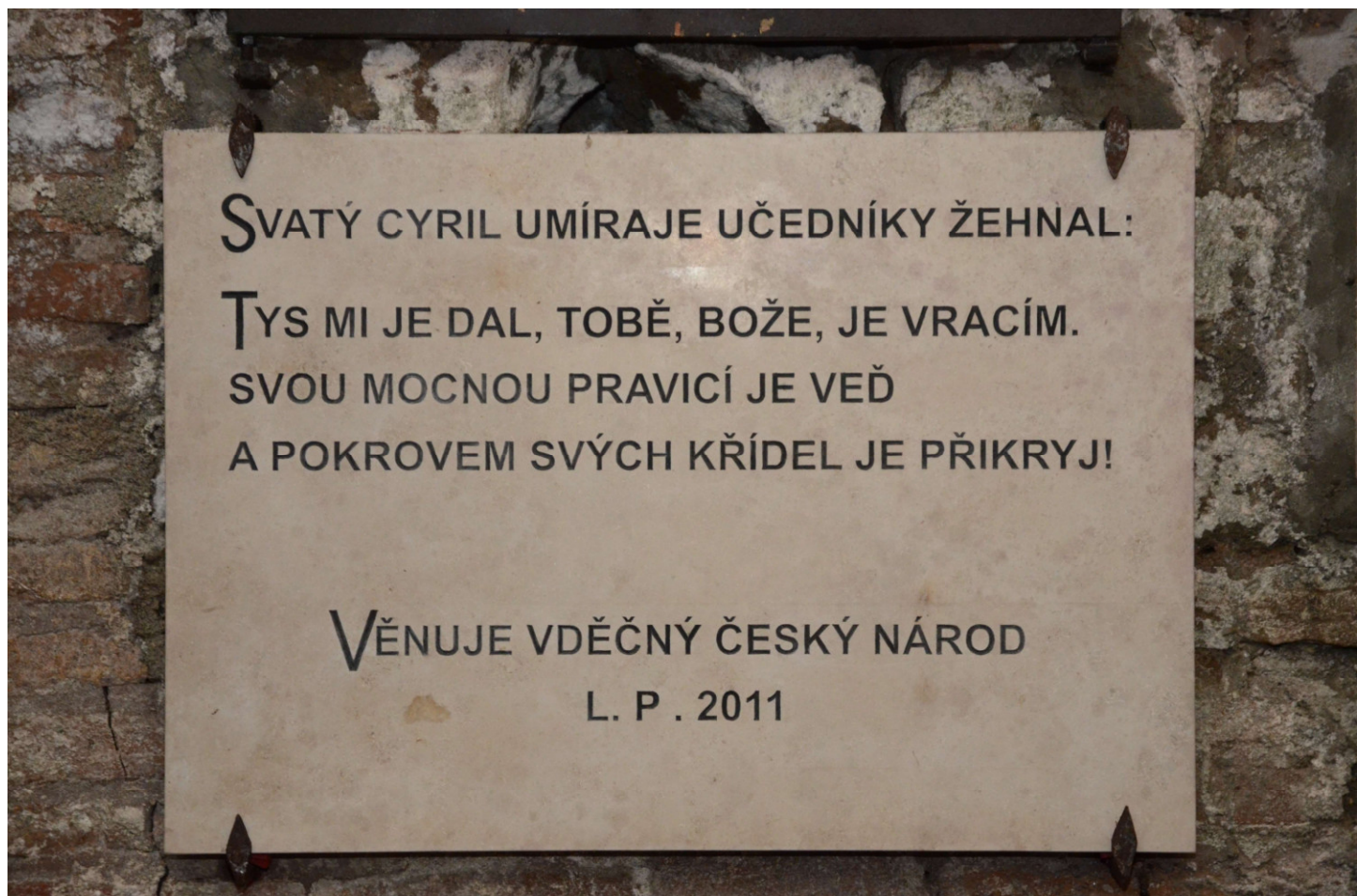

POUTNICE U HROBU POUTNÍKA - APOŠTOLA SLOVANŮ, SV. CYRILA. DOLE: Votivní svíce u hrobu sv. Cyrila krypta baziliky sv. Klimenta v Římě, *Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9. července 2019.

PROCESÍ ZA ZPĚVU "BOŽE, COS RÁČIL" K HROBU SV. CYRILA V KRYPTĚ BAZILIKY A DEPOSITIO VOTIVNÍ SVÍCE.

PAMĚTNÍ DESKA U HROBU SV. CYRILA - AUTOR: TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J., ČESTNÝ OBČAN PUSTIMĚŘE

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ (Mt 4,1-3)
 Judská poušť: Qumrán. Poutníci na Hoře pokušení. *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, Izrael, 28. února 2013.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

1. NEDĚLE POSTNÍ – 22. ÚNORA 2026

Smiluj se, Pane, neboť jsme zhřešili.

„Dábel ho vzal s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.““ (Mt 4,8-10).

HORA POKUŠENÍ - Jebel Quruntul, Izrael, Peregrinatio Ad Fontes Salutis, 28. února 2013.

Dole: OLTÁŘ KATEDRY SV. PETRA, bazilika sv. Petra, Vatikán, Iter ad Loca Sanctitatis et Historiae.

Blaze těm, kdo kráčeji v zákoně Hospodinově.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Pána, aby nám dal sílu uvádět ve skutek slovo, které jsme právě slyšeli a přijali do svých srdcí:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za Svatého otce Lva, aby se Církev pod jeho vedením stále více stávala v Kristu viditelným znamením a nástrojem niterného spojení s Bohem a jednoty celého lidského pokolení.
- Prosme za Církev putující po této zemi, aby moudrost tvého slova, promlouvající ze svědectví sv. Cyrila a Metoděje, zářila nejen z její nauky, ale i z jejího života.
- Za naše bratry a sestry na Ukrajině, trpící v důsledku ruského bombardování energetické infrastruktury, a za všechny lidi dobré vůle, kteří jim v krutých mrazech pomáhají přežít.
- Za občanskou společnost v naší vlasti, která dnes vychází do ulic, aby ukázala, že zdrojem štěstí není sobectví, ale sdílení radostí a nadějí, úzkostí a bolestí lidí současného světa.
- Prosme za naše farní společenství, aby se nechalo vést tvým Slovem a jeho život vydával svědectví evangeliu.
- Modleme se, aby se dětem, trpícím nevyléčitelnými nemocemi a jejich rodinám dostalo nezbytné lékařské péče a podpory, a aby nikdy neztratily sílu a naději.
- Modleme se, aby mladí lidé, kteří vnímají Boží povolání ke kněžství či zasvěcenému životu, našli dobré průvodce při rozlišování.

● Prosme za zemřelé, ať se věčně radují v tvém království.

K: Otče dej, ať nás věrné zachovávání tvého zákona lásky a odpuštění učiní schopnými milovat své bratry láskou Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Pána, který s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – SIR 15,16-21

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Chceš-li, můžeš plnit přikázání, je v tvé moci zůstat věrným. Bůh před tebe položil oheň i vodu, vztáhni ruku, po čem chceš. Před každým je život a smrt, každému dá Bůh to, co kdo bude chtít. Převelká je moudrost Páně, je všemohoucí a všechno vidí. Jeho oči hledí na ty, kdo se ho bojí, on zná každý lidský skutek. Nikomu neporučil, aby byl bezbožný, nikomu nedal dovolení, aby hřešil.

ŽALM 119

Blaze těm, jejichž cesta je bezúhonná, – kteří krácejí v zákoně Hospodinově. – Blaze těm, kdo dbají na jeho přikázání, – hledají ho celým srdcem. Tys, Hospodine, dal svá nařízení, – aby se jich dbalo svědomitě. – Kéž jsou pevné mé cesty, – abych zachovával tvé příkazy. Prokaž dobro svému služebníku, abych byl živ – a zachovával tvé slovo. – Otevři mé oči, – ať pozorují divy tvého zákona. Ukaž mi, Hospodine, cestu svých příkazů, – a budu ti věrně zachovávat. – Pouč mě, ať zachovám tvůj zákon – a chráním ho celým svým srdcem.

2. ČTENÍ – 1KOR 2,6-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Učíme moudrosti, ale jen ty nejpokročilejší. To však není moudrost tohoto světa ani moudrost těch, kdo tento svět ovládají. Jejich moc je už zlomena. Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství a skrytá. Bůh ji už před lety pro nás předurčil k naší slávě. Nikdo z těch, kdo vládnou tímto světem, neměl o ní tušení. Protože kdyby o ní něco věděli, nikdy by Pána slávy neukřižovali. Ale – jak stojí v Písmu – my zvěstujeme to, co 'oko nevidělo, co ucho neslyšelo a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují'. Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.

EVANGELIUM – MT 5,17-37

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane. Kdyby tedy někdo zrušil jedno z těchto přikázání – a třeba i to nejmenší – a tak učil lidi, bude v nebeském království nejmenší. Kdo se však bude jimi řídit a jim učit, bude v nebeském království veliký. Říkám vám: Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ! Kdo by zabil, propadne soudu.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkově, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím vám: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře. Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcizoložíš!' Ale já vám říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci. Svádí-li tě pravé oko, vyloupni ho a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo bylo uvrženo do pekla. A svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla. Také bylo řečeno: 'Kdo by se rozváděl se svou ženou, ať jí dá rozlukový list.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se rozvede se ženou – mimo případ smilstva – uvádí ji do cizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se cizoložství. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu svou přísahu.' Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahaňte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahej, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano – ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.“

LITURGICKÉ TEXTY POPELEČNÍ STŘEDY

1. ČTENÍ – JOEL 2,12-18

Čtení z knihy proroka Joela.

Nyní – praví Hospodin – obraťte se ke mně celým svým srdcem, v postu, nářku a pláči! Roztrhněte svá srdce, a ne (pouze) šaty, a obraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je dobrotivý a milosrdný, shovívavý a plný lásky, slituje se v neštěstí. Kdo ví, zda se neobráťí a neodpustí, nezanechá po sobě požehnání: obětní dar a úlitbu pro Hospodina, vašeho Boha? Na Siónu zatrubte na polnici, naříd'te půst, svolajte shromáždění, svolajte lid, zasvěťte obec, sezv'te starce, shromážd'te děti i kojence; ženich ať vyjde ze svého pokoje, nevěsta ze své ložnice! Kněží, Hospodinovi služebníci, ať pláčou mezi předsíní a oltářem a říkají: „Ušetř, Hospodine, svůj lid, nevydávej své dědictví v potupu, aby nad ním nevládli pohané!“ Proč se má mezi národy říkat: „Kdepak je ten jejich Bůh?“ Velkou láskou se Hospodin roznítil ke své zemi, smiloval se nad svým lidem.

ŽALM 51

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, pro své velké slitování zahlad' mou nepravost. Úplně ze mě smyj mou vinu a očisť mě od mého hříchu. Neboť já svou nepravost uznávám, můj hřích je stále přede mnou. Jen proti tobě jsem se prohřešil, spáchal jsem, co je před tebou zlé. Stvoř mi čisté srdce, Bože! Obnov ve mně ducha vytrvalosti. Neodvrhuj mě od své tváře a neodnímej mi svého svatého ducha. Vrať mi radost ze své ochrany a posilni mou velkodušnost. Otevři mé rty, Pane, aby má ústa zvěstovala tvou chválu.

2. ČTENÍ – 2KOR 5,20-6,2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

(Bratři!) Jsme Kristovi vyslanci, jako by skrze nás napomínal Bůh. Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem! S tím, který byl bez hříchu, jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli spravedliví u Boha. Jako (Boží) spolupracovníci vás proto napomínáme, abyste nepřijali milost Boží nadarmo! (Bůh) přece říká: „V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.“ Hle, teď je ta „doba příhodná“, hle, teď je ten „den spásy“!

EVANGELIUM – MT 6,1-6.16-18

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaž si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí.

LITURGICKÉ TEXTY 1. NEDĚLE POSTNÍ

1. ČTENÍ – 1MOJŽ 2,7-9; 3,1-7

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí. Potom Hospodin Bůh vysázel zahradu v Edenu na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, líbezným na pohled, jejichž ovoce je chutné k jídlu, i stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra a zla. Had byl nejlstivější ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh udělal. Privil ženě: „Řekl skutečně Bůh: Nejezte ze žádného stromu v zahradě?“ Žena odpověděla hadovi: „Smíme jíst ovoce každého stromu v zahradě, jen ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – pravil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.“ Had nato ženě: „Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevrou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro i zlo.“ Žena viděla, že ovoce stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nazí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry.

ŽALM 51

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, – pro své velké slitování zahlad' mou nepravost. – Úplně ze mě smyj mou vinu – a očist' mě od mého hříchu. Neboť já svou nepravost uznávám, – můj hřích je stále přede mnou. – Jen proti tobě jsem se prohřešil, – spáchal jsem, co je před tebou zlé. Stvoř mi čisté srdce, Bože! – Obnov ve mně ducha vytrvalosti. – Neodvrhuj mě od své tváře – a neodnímej mi svého svatého ducha. Vrat' mi radost ze své ochrany – a posilni mou velkodušnost. – Otevři mé rty, Pane, – aby má ústa zvěstovala tvou chválu.

2. ČTENÍ – ŘÍM 5,12.17-19

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. Jestliže kvůli provinění jednoho člověka začala skrze toho jednoho člověka vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění. Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.

EVANGELIUM – MT 4,1-11

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ On však odpověděl: „Je psáno: ‚Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.‘“ Potom ho d'ábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: ‚Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponese na rukou, abys nenarazil nohou o kámen.‘“ Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: ‚Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.‘“ Zase ho vzal d'ábel s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‚Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.‘“ Potom ho d'ábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu.

„Jsme uprostřed zápasu za pravdu“

Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D., římskokatolický kněz, teolog, molekulární biolog, bioetik, pedagog, spisovatel a skaut, Staroměstské náměstí, Praha, 1.2.2026

„Nejžhavější místa v pekle jsou rezervována pro ty, kdo v časech velkých morálních krizí zůstávají neutrální,“ píše Dante.

Nyní se v době velké morální krize nacházíme. Arogance, nízkost a vulgarita morálních trpaslíků způsobila, že stojíme zde, - a s pokorou ale nahlas jim chci říct: stojíme zde, protože nechceme být jako vy, a protože nejsme jako vy. Nás nerepresentujete a věřím, že mnozí z těch, kteří vás volili, již dnes nahlíží svůj omyl.

Obracím se k vám, kdo jste přišli sem na Staroměstské i na Václavské náměstí, obracím se k vám, kteří nás sledujete přes média s prosbou, abyste v této morální krizi nezůstali neutrální. Zapojte se, kde můžete. Budoucnost může být nakonec mnohem krásnější, než se dnes zdá. Zapalujte světlo kolem sebe, jedněte. Jsme uprostřed zápasu za pravdu, za obyčejnou lidskou slušnost, za zdvořilost, za

hodnoty, ve kterých jsme vyrostli. Je čas činů. Nebud'te jen novináři, kteří píšou knihy o významných lidech. Buďte těmi, o kterých se tyto knihy jednou budou psát. Rozdíl v dějinách tvoří vždycky jednotlivci, tak se jimi prosím staňte. Think big. Můžete-li udělat málo, udělejte málo, můžete-li udělat hodně, udělejte hodně, každý na svém místě, ale nezůstávejte neutrální. Podpořte ty, kteří v těchto dnech bojují za vás. Podpořte prezidenta Pavla. Všechna velká rozhodnutí, která doposud udělal, udělal dobře. Podpořte jeho i politiky, kterých si vážíte, podpořte je nahlas, podpořte je mezi přáteli i na sociálních sítích, podpořte je v tom, co říkáte, podpořte je v tom, co píšete, podpořte je v tom, co děláte. Ať ví, že jsme s nimi. Myslím na výbornou Zuzanu Čaputovou, a myslím na to, co by se stalo, co se na Slovensku mohlo stát, kdyby měla víc podpory. Poučte se z této lekce. U hokejových týmů je nám to jasné, co zmohou příznivci, mělo by nám to být jasné i u politiků.

Říká se jako klišé, že na každém z vás záleží. Ale je to tak a dnes v době morální krize záleží víc než jindy. Na každém záleží; nebudete-li světlem světa vy, kdo bude?

Řeknu totéž jinými slovy a pamatujte si to:

Svět nemá jinou šanci, než tebe.

DRUHÝ VATIKÁNSKÝ KONCIL

DOGMATICKÁ KONSTITUCE DEI VERBUM

3. Jediné posvátné depositum. Vztah Písma a Tradice

(generální audience papeže Lva XIV., Aula Pavla VI., 28. ledna 2026)

To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já. (Jan 14,25-26)

Drazí bratři a sestry, dobré ráno a vítejte!

Pokračujeme ve čtení koncilní konstituce *Dei Verbum* o Božím zjevení a dnes se zamyslíme nad vztahem mezi Písmem svatým a tradicí. Za rámec můžeme zvolit dvě evangelní scény. V první, která se odehrává ve Večeřadle, Ježíš ve své velké řeči, která má charakter závěti, odkazu, říká učedníkům: „To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce Duch Svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten

vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já. [...] Až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy“ (*Jan 14,25-26; 16,13*).

Druhá scéna nás pak zavede na galilejské pahorky. Vzkříšený Ježíš se ukazuje učedníkům, kteří jsou překvapeni a pochybují, a dává jim úkol: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy [...] a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (*Mt 28,19-20*). V obou těchto scénách je zřejmá úzká souvislost mezi Kristovým slovem a jeho šířením v průběhu staletí.

Právě to potvrzuje II. vatikánský koncil a využívá k tomu přiléhavý obraz: „Posvátná tradice a Písmo svaté jsou tedy ve vzájemném těsném spojení a sdílení. Obojí vyvěrá z téhož božského pramene, splývá jaksí vjedno a směřuje k témuž cíli.“ (*Dei Verbum*, 9). Eklesiální tradice se rozvětňuje v průběhu dějin skrze církve, která chrání, vykládá a ztělesňuje Boží slovo. *Katechismus katolické církve* (srov. č. 113) v této souvislosti odkazuje na motto církevních otců: „Písmo Svaté je zapsáno v srdci Církve prve než v hmatatelných pramenech“, tedy v posvátném textu.

V návaznosti na výše citovaná Kristova slova koncil dovozuje, že „apoštolská tradice prospívá v církvi s pomocí Ducha Svatého“ (*DV*, 8). K tomu dochází díky plnému porozumění prostřednictvím „přemýšlení a studia věřících“, díky zkušenosti, která vychází z „hlubšího pochopení duchovních skutečností“, a především díky kázání nástupců apoštolů, kteří přijali „bezpečné charizma pravdy“. Stručně řečeno, „církve ve své nauce, životě a bohoslužbě zvětšuje a všem pokolením předává všechno, co sama je a v co věří“ (*ibid.*). V této souvislosti je známý výrok svatého Řehoře Velikého: „Písmo Svaté roste s

těmi, kdo je čtou“. A již svatý Augustin prohlásil, že „je jen jedna Boží řeč, která se rozvíjí v celém Písmu, a jen jedno Slovo, které zní z úst mnoha svatých“. Slovo Boží tedy není zkamenělé, ale je živou a organickou skutečností, která se rozvíjí a roste v Tradici. A tato Tradice díky Duchu Svatému chápe Slovo Boží v bohatství jeho pravdy a ztělesňuje je v proměnlivých souřadnicích dějin.

V tomto smyslu jsou podnětné úvahy, které předložil svatý učitel církve John Henry Newman ve svém díle nazvaném *Rozvoj křesťanské nauky*. Praví v něm, že křesťanství, ať už je pojímáme jako komunitní zkušenost nebo nauku, je dynamickou skutečností, jak to naznačil sám Ježíš v podobenství o zrně (srov. *Mk 4,26-29*): je živou skutečností, která se rozvíjí díky vnitřní životní síle.

Apoštol Pavel několikrát nabádá svého učedníka a spolupracovníka Timoteje: „Milý Timoteji, opatruj *poklad*, který ti byl svěřen“ (*1Tm 6,20*; srov. *2Tm 1,12.14*). Dogmatická konstituce *Dei Verbum* opakuje tento Pavlův text, když říká: „Posvátná tradice a Písmo svaté tvoří jediný posvátný poklad – *depositum* – Božího slova, svěřený církvi“, a toto *depositum* je vykládáno „živým učitelským úřadem církve, který vykonává svou pravomoc ve jménu Ježíše Krista“ (srov. č. 10). „Depositum“ je termín, který má ve svém původním významu právní povahu a ukládá správci povinnost uchovávat obsah, jímž je v tomto případě víra, a předávat jej neporušený.

„Depositum“ Božího slova je také dnes v rukou církve a my všichni, v různých službách církve, je musíme nadále uchovávat v jeho celistvosti, jako polární hvězdu naší cesty ve spletnosti dějin a existence.

Poslechněme si, drazí, na závěr ještě jednou *Dei Verbum*, které vyzdvihuje prolínání Písma svatého a Tradice, jež jsou tak spolu spojeny a sdruženy, že jedno nemůže být bez druhého, a společně, každý z obou svým způsobem, pod vlivem jediného Ducha svatého účinně přispívají ke spáse duší (srov. č. 10).

DOGMATICKÁ KONSTITUCE DEI VERBUM

4. Písmo svaté: Boží Slovo ve slovech lidských

(generální audience papeže Lva XIV., Aula Pavla VI., 4. února 2026)

Ty se však drž toho, čemu ses naučil a co jsi přijal jako jisté. Víš přece, od koho ses tomu naučil! Od dětství znáš svatá Písma; ta tě mohou naučit moudrosti, (abys dosáhl) spásy vírou v Krista Ježíše. Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a k výchově ve spravedlnosti. (2Tim 3,14-16)

Drazí bratři a sestry, dobré ráno a vítejte!

Koncilní konstituce *Dei Verbum*, nad kterou se v těchto týdnech zamýšlíme, označuje Písmo svaté, čtené v živé tradici Církve, za privilegované místo setkání, kde Bůh nadále promlouvá k mužům a ženám všech dob, aby ho mohli nejprve poslouchat, a díky tomu poznat a milovat. Biblické texty však nebyly napsány nebeským nebo nadlidským jazykem. Jak nás učí také každodenní realita, dva lidé mluvící různými jazyky si vzájemně nerozumějí, nemohou vstoupit do dialogu, nedokážou navázat vztah. Stát se pro druhého

srozumitelným je v některých případech prvním projevem lásky. Proto se Bůh rozhoduje promlouvat za pomoci lidských jazyků, a tak různí autoři, inspirovaní Duchem Svatým, sepsali texty Písma svatého. Jak připomíná koncilní dokument, „Boží slova totiž, vyjádřená lidskými jazyky, se připodobnila lidské mluvě, jako se kdysi Slovo věčného Otce stalo podobným lidem, když na sebe vzalo slabé lidské tělo.“ (DV, 13). Proto Písmo nejen svým obsahem, ale i jazykem odhaluje milosrdnou Boží shovívavost k lidem a jeho touhu být jim nablízku.

V průběhu dějin církve byl předmětem studia vztah mezi božským Autorem a lidskými autory posvátných textů. Řadu staletí se mnozí teologové zabývali obhajobou božské inspirace Písma svatého a lidské autory považovali za pouze pasivní nástroje Ducha Svatého. V novější době byl přehodnocen přínos svatopisců při sepisování posvátných textů, a to do té míry, že koncilní dokument hovoří o

Bohu jako o hlavním „autorovi“ Písma svatého, ale také svatopisce nazývá „skutečnými autory“ posvátných knih (srov. DV, 11). Jak poznamenal jeden pronikavý exegeta minulého století, „snížit lidské dílo na pouhou písařskou práci neznamena oslavu Božího díla“. Bůh nikdy nesnižuje člověka a jeho potenciál! Je-li tedy Písmo Božím slovem ve slovech lidských, jakýkoli přístup k němu, který opomíjí nebo popírá jednu z těchto dvou dimenzí, je neúplný. Z toho vyplývá, že správný výklad posvátných textů nemůže opomíjet historické prostředí, v němž vznikly, ani použité literární formy; naopak, rezignace na studium lidských slov, jimiž si Bůh posloužil, může vést k fundamentalistickému nebo spiritualistickému výkladu Písma, které zrazují jeho význam. Tento princip platí i pro hlásání Božího slova: pokud ztratí kontakt s realitou, s nadějami a utrpením lidí, pokud užívá nesrozumitelný, málo komunikativní nebo anachronický jazyk, je neúčinné. Církev je v každé době povolána, aby znovu předkládala Boží slovo jazykem, který je schopen vtělit se do dějin a oslovit srdce. Jak připomínal papež František, „pokaždé, když se snažíme vrátit se k pramenům a obnovit původní svěžest evangelia, objevují se nové cesty, kreativní metody, jiné formy vyjádření, výmluvnější znamení, slova překypující novým významem pro současný svět“.

Stejně tak reduktivní je na druhé straně čtení Písma, které opomíjí jeho božský původ, a nakonec ho chápe jako pouhé lidské učení, jako něco, co je třeba studovat pouze po technické stránce, nebo jako „text patřící pouze minulosti“. Písmo, zejména když je hlášáno v liturgickém kontextu, chce promlouvat k dnešním věřícím, dotýkat se jejich přítomného života s jeho problémy, osvětlovat kroky, které je třeba učinit, a rozhodnutí, která je třeba vzít na sebe. To je možné pouze tehdy, když věřící čte a interpretuje posvátné texty pod vedením téhož Ducha, který je inspiroval (srov. DV, 12).

V tomto smyslu slouží Písmo k posilování života a lásky věřících, jak připomíná sv. Augustin: „Kdokoli se domnívá, že porozuměl Božímu Písmu [...], ale prostřednictvím tohoto porozumění nedokáže vybudovat tuto dvojí lásku, k Bohu a k bližnímu, ještě mu neporozuměl.“ Božský původ Písma také připomíná, že evangelium, svěřené svědectví pokřtěných, ačkoli zahrnuje všechny dimenze života a reality, zároveň je přesahuje: nelze je redukovat na pouhé filantropické nebo sociální poselství, ale je radostným zvěstováním plného a věčného života, který nám Bůh daroval v Ježíši.

Drazí bratři a sestry, děkujeme Pánu, že ve své dobrotě neopomíjí sytit náš život tím podstatným, svým Slovem, a modleme se, aby naše slova, a ještě více náš život, nezatemňovaly Boží lásku, o které vyprávějí.

DOGMATICKÁ KONSTITUCE DEI VERBUM

5. Písmo svaté: Boží Slovo v životě Církve

(generální audience papeže Lva XIV., Aula Pavla VI., 11. února 2026)

A proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás i jeho účinky. (1Sol 2, 3)

Drazí bratři a sestry, dobré ráno a vítejte!

V dnešní katechezi se zaměříme na hluboké a životodárné pouto, které existuje mezi

Božím slovem a církví – pouto vyjádřené v šesté kapitole koncilní konstituce *Dei Verbum*. Církev je *vlastním* místem Písma svatého. Pod vlivem inspirace Ducha Svatého vznikla z Božího lidu Bible, která je Božímu lidu také určena. V křesťanské komunitě má, dá se říci, své *vlastní prostředí (habitat)*: právě v životě a víře církve Bible nachází prostor, kde může odhalit svůj význam a ukázat svou vlastní sílu.

II. vatikánský koncil připomíná, že „Církev měla vždy v úctě Boží Písmo jako samo tělo Páně, vždyť – především v posvátné liturgii – nepřestává brát a podávat věřícím chléb života ze stolu jak Božího slova, tak Kristova Těla“. Kromě toho „spolu s posvátnou tradicí [Církev] považovala a vždy považuje Písmo svaté za nejvyšší pravidlo své víry“ (*Dei Verbum*, 21).

Církev nikdy nepřestane rozvažovat nad hodnotou Písma svatého. Po koncilu představovalo velmi důležitým moment v této otázce řádné zasedání biskupské synody

věnované tématu „Boží slovo v životě a poslání církve“, které se konalo v říjnu 2008. Papež Benedikt XVI. shrnul její výsledky v postsynodální exhortaci *Verbum Domini* (30. září 2010), ve které uvádí: „Právě vnitřní propojení Slova a víry jasně ukazuje, že autentická hermeneutika Bible může být jedině ve víře církve, jejímž vzorem je Mariino ano. [...] Původním místem výkladu Písma svatého je život Církve“ (č. 29).

V církevní komunitě tak Písmo svaté nachází prostor, kde může plnit svůj zvláštní úkol a dosahovat svého cíle: ukazovat Krista a otevírat dialog s Bohem. „Neznalost Písma svatého je skutečně neznalostí Krista“ (Sv. Jeroným, *Comm. in Is., Prol.*: PL 24, 17 B). Tento slavný výrok svatého Jeronýma nám připomíná konečný cíl čtení a rozjímání nad Písmem svatým, kterým je poznání Krista a skrze něj navázání vztahu s Bohem – vztahu, který lze chápat jako rozhovor, dialog. Konstituce *Dei Verbum* nám ukazuje Zjevení právě jako dialog, ve kterém Bůh mluví k lidem jako k přátelům (srov. *DV*, 2). To se děje, když čteme Bibli ve vnitřním postoji modlitby: tehdy nám Bůh vychází vstříc a navazuje s námi rozhovor.

Písmo svaté, svěřené církvi a jí střežené a vykládané, sehrává aktivní roli: svou účinností a silou skutečně podporuje a dynamizuje křesťanskou komunitu. Všichni věřící jsou povoláni čerpat z tohoto pramene, především při slavení eucharistie a ostatních svátostí. Láska k Písmu svatému a důvěrná znalost jeho obsahu by měly vést ty, kdo vykonávají službu slova: biskupy, kněze, jáhny, katechety a katechetky. Cenná je práce exegetů a badatelů v oblasti biblických věd; Písmo svaté zaujímá ústřední místo v teologii, která v Božím slově nachází svůj základ a oživující sílu.

Církev vroucně touží, aby Boží slovo mohlo oslovit každého jejího člena a posilovat jeho cestu víry. Boží slovo však vede církev také mimo ni samu, neustále ji otevírá misii vůči všem. Žijeme totiž obklopeni mnoha slovy, ale kolik z nich je prázdných! Slyšíme někdy také slova moudrá, která se však netýkají našeho konečného určení. Slovo Boží však vychází vstříc naší touze po smyslu, po pravdě o našem životě. Je to jediné Slovo, které je vždy nové: zjevuje nám tajemství Boha, je nevyčerpatelné, nepřestává nám nabízet své bohatství.

Drazí, život v církvi nás učí, že Písmo svaté se v celém svém rozsahu vztahuje k Ježíši Kristu, dává nám zakoušet, že právě to je nejhlubší důvod hodnoty a moci Písma. Kristus je živým Slovem Otce, Božím Slovem, které se stalo tělem. Všechny knihy Písma zvěstují Jeho osobu a Jeho spasitelnou přítomnost pro každého z nás a pro celé lidstvo. Otevřeme tedy srdce a mysl, abychom přijali tento dar, po vzoru Marie, Matky Církve.

Věroučná konstituce o Božím zjevení

DEI VERBUM

BISKUP PAVEL, SLUŽEBNÍK SLUŽEBNÍKŮ BOŽÍCH, SPOLU S OTCI POSVÁTNÉHO SNĚMU
NA TRVALOU PAMÁTKU

PŘEDMLUVA

1. Posvátný sněm naslouchá Božímu slovu se zbožnou úctou a hlásá je s plnou důvěrou veden slovy svatého Jana: „Zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem“ (1Jan 1,2-3). Proto navazuje na Tridentský a První vatikánský koncil a zamýšlí předložit pravou nauku o Božím zjevení a o jeho předávání, aby celý svět slyšel poselství o spáse a uvěřil, vírou dospěl k naději a naději k lásce.

KAPITOLA I

ZJEVENÍ

POVAHA A PŘEDMĚT ZJEVENÍ

2. Bůh se ve své dobrotě a moudrosti rozhodl zjevit sebe samého a oznámit tajemství své vůle (srov. Ef 1,9): že lidé prostřednictvím Krista, vtěleného Slova, mají v Duchu svatém přístup k Otci a stávají se účastnými božské přirozenosti (srov. Ef 2,18; 2 Petr 1,4). Tímto zjevením oslovuje neviditelný Bůh (srov. Kol 1,15; 1 Tim 1,17) ze své veliké lásky

lidi jako přátele (srov. Ex 33,11; Jan 15,14-15) a stýká se s nimi (srov. Bar 3,38), aby je pozval a přijal do svého společenství. Toto zjevování se uskutečňuje činy i slovy, které navzájem vnitřně souvisí, takže skutky, které Bůh vykonal v dějinách spásy, ukazují a posilují nauku i skutečnosti vyjádřené slovy; slova pak hlásají tyto skutky a objasňují tajemství v nich obsažená. Avšak nejhlubší pravda, která se odhaluje tímto zjevením o Bohu i o spáse člověka, nám září v Kristu, který je prostředníkem a zároveň i plností celého zjevení. (1/Srov. Mt 11,27; Jan 1,14 a 17; 14,6; 17,1-3; 2 Kor 3,16 a 4,6; Ef 1,3-14.))

PŘÍPRAVA NOVOZÁKONNÍHO ZJEVENÍ

3. Bůh, který skrze Slovo všechno tvoří (srov. Jan 1,3) a udržuje, dává lidem ve stvořených věcech trvalé svědectví o sobě (srov. Řím 1,19-20). Protože chtěl otevřít cestu nadpřirozené spásy, zjevil kromě toho již na začátku sám sebe prarodičem. Po jejich pádu v nich vzbudil naději na spásu příslibem vykoupení (srov. Gn 3,15) a neustále pečoval o lidský rod, aby dal věčný život všem, kteří hledají spásu trpělivým konáním dobrých skutků (srov. Řím 2,6-7). Když nastal čas, povolal Abraháma, aby z něho vytvořil velký národ (srov. Gn 12,2-3). Tento národ po době patriarchů vychovával prostřednictvím Mojžíše a proroků k tomu, aby ho uznal za jediného živého a pravého Boha, starostlivého Otce a spravedlivého soudce, a aby očekával slíbeného Spasitele. Během staletí tak připravil cestu evangeliu.

KRISTUS NAPLŇUJE ZJEVENÍ

4. Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh ústy proroků, až pak „v této poslední době k nám promluvil skrze svého Syna“ (Žid 1,2). Poslal totiž svého Syna, věčné Slovo osvěcující všechny lidi, aby přebývalo mezi lidmi a zvěštovalo jim Boží tajemství (srov. Jan 1,1-18). Ježíš Kristus, vtělené Slovo, „člověk k lidem“ poslaný, „mluví slova Boží“ (Jan 3,34) a dovršuje dílo spásy, které mu Otec uložil vykonat (srov. Jan 5,36; 17,4). Kdo vidí jeho, vidí i Otce (srov. Jan 14,9). On tedy celou svou přítomností a tím, jak se projevoval slovy a skutky, znameními a zázraky,

především však svou smrtí a svým slavným zmrtvýchvstáním, a nakonec sesláním Ducha pravdy zjevení naplňuje, dovršuje a božským svědectvím potvrzuje, že totiž Bůh je s námi, aby nás vysvobodil z temnot hříchu a smrti a vzkřísil k věčnému životu.

Křesťanské dílo spásy tedy jako nová a konečná úmluva nikdy nepomine a nemůže už očekávat nové veřejné zjevení před slavným příchodem našeho Pána Ježíše Krista (srov. 1 Tim 6,14 a Tit 2,13).

ZJEVENÍ JE TŘEBA PŘIJMOUT VÍROU

5. Zjevujícímu Bohu je třeba prokazovat „poslušnost víry“ (srov. Řím 16,26; také Řím 1,5; 2 Kor 10,5-6), jíž se celý člověk svobodně odevzdává Bohu tím, že se „rozumem i vůlí plně podřizuje zjevujícímu Bohu“ a dobrovolně přijímá zjevení, které dal Bůh. K tomu, aby se nám dostalo této víry, je potřebná předcházející a pomáhající Boží milost a vnitřní pomoc Ducha svatého, aby se on dotkl srdce a obrátil je k Bohu, otevřel duchovní zrak a dal „všem, aby s radostí souhlasili s pravdou a věřili v pravdu“. Aby se i nadále prohlubovalo porozumění Božímu zjevení, týž Duch svatý stále zdokonaluje víru svými dary.

BOŽÍ ZJEVENÍ A LIDSKÉ POZNÁNÍ

6. Božským zjevením chtěl Bůh projevit a sdělit sám sebe a věčná rozhodnutí své vůle o spáse lidí, „aby jim dal účast na božských darech, které zcela převyšují lidskou chápavost“.

Posvátný sněm vyznává, že Bůh, počátek a cíl všech věcí, může být s jistotou poznán ze stvořených věcí přirozeným světlem lidského rozumu (srov. Řím 1,20); učí však, že Božímu zjevení je třeba připsat, „že i za nynějšího stavu lidstva mohou všichni to, co o božských věcech samo o sobě není lidskému rozumu nedostupné, poznávat snadno, s pevnou jistotou a bez přimíšení omylu“.

KAPITOLA II

PŘEDÁVÁNÍ BOŽÍHO ZJEVENÍ

APOŠTOLOVÉ A JEJICH NÁSTUPCI, HLASATELÉ EVANGELIA

7. Bůh ve své velké dobrotě zařídil, aby to, co zjevil ke spáse všech národů, zůstalo navždy neporušené a bylo předáváno všem pokolením. Proto Kristus Pán, v němž je dovršeno celé zjevení svrchovaného Boha (srov. 2 Kor 1,20; 3,16-4,6), dal apoštolům příkaz, aby evangelium, které už dříve přislíbili proroci a které on sám naplnil a vlastními ústy vyhlásil, kázali jako pramen veškeré spasitelné pravdy i celého mravního řádu všem lidem (srov. Mt 28,19-20 a Mk 16,15) a sdělovali jim Boží dary. To věrně plnili jednak apoštolové, kteří ústním kázáním, příkladem a ustavováním řádu předávali to, co přijali z Kristových úst, ze styku s ním a z jeho skutků, i to, čemu se naučili z vnuknutí Ducha

svatého, jednak ti apoštolové a učedníci apoštolů, kteří z vnuknutí téhož Ducha svatého zaznamenali poselství o spáse písemně.

Aby se však v církvi stále zachovalo evangelium celé a živé, zanechali apoštolové jako své nástupce biskupy a „postoupili jim své učitelské místo“. Tato posvátná tradice a Písmo svaté obojího Zákona jsou jako zrcadlo, ve kterém církev putující na zemi nazírá Boha, od něhož všechno přijímá, až do času, kdy bude přivedena k patření na něho tváří v tvář, tak jak je (srov. 1 Jan 3,2).

POSVÁTNÁ TRADICE

8. A tak apoštolské kázání, vyjádřené zvláštním způsobem v inspirovaných knihách, mělo být uchováno nepřetržitou poslušností až do konce věků.

Proto apoštolové při předávání toho, co sami přijali, napomínají věřící, aby se drželi těch podání, kterým se naučili slovem nebo dopisem (srov. 2 Sol 2,15), a aby bojovali za víru, která jim byla jednou provždy svěřena (srov. Jud 3). V podání apoštolů je obsaženo všechno, co Božím lidu prospívá k svatému životu a k růstu víry. A tak církev ve své nauce, životě a bohoslužbě zvěčňuje a všem pokolením předává všechno, co sama je a v co věří.

Tato apoštolská tradice prospívá v církvi s pomocí Ducha svatého. Vyrůstá totiž chápání předaných věcí a slov, a to jak přemýšlením a studiem věřících, kteří je uchovávají ve svém srdci (srov. Lk 2,19 a 51), tak hlubším pochopením duchovních skutečností z vlastní zkušenosti, tak také hlásáním těch, kteří s poslušností v biskupském úřadě přijali bezpečné charizma pravdy. Církev totiž během staletí směřuje k plnosti Boží pravdy, dokud se na ní nenaplní Boží slova.

Výroky svatých otců svědčí o oživující přítomnosti této tradice, jejíž bohatství se přelévá do praxe a do života věřících a modlících se církve. Z této tradice je církvi znám úplný kánon posvátných knih, v ní se Písmo svaté chápe pronikavěji a získává neustálou působnost. A tak Bůh, který kdysi promluvil, nepřestává mluvit se Snoubenkou svého milovaného Syna a Duch svatý, skrze kterého zaznívá živý hlas evangelia v církvi a skrze ni ve světě, uvádí věřící do veškeré pravdy a působí, aby v nich Kristovo slovo přebývalo v celém svém bohatství (srov. Kol 3,16).

VZÁJEMNÝ VZTAH MEZI TRADICÍ A PÍSMEM

9. Posvátná tradice a Písmo svaté jsou tedy ve vzájemném těsném spojení a sdílení. Obojí vyvěrá z téhož božského pramene, splývá jaksí vjedno a směřuje k témuž cíli. Písmo svaté je totiž Boží řeč, písemně zaznamenaná z vnuknutí Ducha svatého; posvátná tradice

pak předává Boží slovo, které svěřil Kristus Pán a Duch svatý apoštolům, bez porušení jejich nástupcům, aby je osvěcováni Duchem pravdy ve svém hlásání věrně uchovávali, vykládali a šířili. A to je důvod, proč církev nečerpá svou jistotu o všem, co bylo zjeveno, pouze z Písma svatého. Proto se má obojí přijímat a ctít se stejnou láskou a vážností.

VZTAH OBOU K CELÉ CÍRKVI A K UČITELSKÉMU ÚŘADU

10. Posvátná tradice a Písmo svaté tvoří jediný posvátný poklad Božího slova, svěřený církvi. Všechny svatý lid, sjednocený se svými pastýři, lepe pevně k tomuto pokladu a setrvává ustavičně v apoštolském učení a společenství, v lámání chleba a modlitbě (srov. 2,42 řec.); tak se při uchovávání, uskutečňování a vyznávání předané víry vytváří jedinečný soulad biskupů a věřících. (srov. slova sv. Cypriána, Epist. 66, 8: CSEL 3, 2, 733: „Církev je lid sjednocený s knězem a stádo lnoucí k svému pastýři“..))

Avšak úkol autenticky vykládat Boží slovo psané nebo ústně předávané je svěřen pouze živému učitelskému úřadu církve, který vykonává svou pravomoc ve jménu Ježíše Krista. Tento učitelský úřad však není nad Božím slovem, ale slouží mu tak, že učí jen to, co bylo předáno, neboť z Božího příkazu a za pomoci Ducha svatého Boží slovo zbožně slyší, svědomitě střeží a věrně vykládá a z tohoto jediného pokladu víry čerpá všechno, co předkládá k věření jako zjevení od Boha.

Je tedy zřejmé, že posvátná tradice, Písmo svaté a učitelský úřad církve jsou podle moudrého Božího rozhodnutí tak spolu spojeny a sdruženy, že jedno bez druhých dvou nemůže být, a že všichni tři činitelé zároveň, každý svým způsobem, pod vlivem jediného Ducha svatého přispívají účinně ke spáse duší.

KAPITOLA III

BOŽSKÁ INSPIRACE A VÝKLAD PÍSMÁ SVATÉHO

BOŽSKÁ INSPIRACE A PRAVDIVOST PÍSMÁ SVATÉHO

11. Co bylo Bohem zjeveno a je v Písmě svatém obsaženo a vyjádřeno, bylo zaznamenáno z vnuknutí Ducha svatého. Svatá matka církev totiž považuje podle

apoštolské víry všechny knihy jak Starého, tak Nového zákona se všemi jejich částmi za posvátné a kanonické, protože jejich původcem je Bůh, neboť byly sepsány z vnuknutí Ducha svatého (srov. Jan 20,31; 2 Tim 3,16; 2 Petr 1,19-21; 3,15-16), a jako takové byly církvi předány. K sepsání posvátných knih si však Bůh vybral lidi a použil jich s jejich schopnostmi a silami, působil v nich a skrze ně, aby jako praví autoři zapsali všechno to a pouze to, co on chtěl.

Protože tedy všechno, co tvrdí inspirovaní autoři neboli svatopisci, se musí považovat za tvrzení Ducha svatého, je třeba uznat, že knihy Písma svatého učí spolehlivě, věrně a bez omylu pravdu, kterou chtěl mít Bůh zaznamenanou v Písmě svatém pro naši spásu. Tak tedy „veškeré Písmo je vdechnuto Bohem a je dobré k poučování, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby byl Boží člověk důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo“ (2 Tim 3,16-17 řec.).

JAK VYKLÁDAT PÍSMO SVATÉ

12. Protože však Bůh mluví v Písmu svatém prostřednictvím lidí lidským způsobem, musí vykladač Písma svatého, chce-li pochopit, co nám chtěl Bůh sdělit, pozorně zkoumat, co měli svatopisci skutečně v úmyslu vyjádřit, a co chtěl jejich slovy zjevit Bůh.

Abychom vystihli úmysl svatopisců, je třeba přihlížet mimo jiné i k literárním druhům.

KOPULE LETNIC. BAZILIKA SV. MARKA V BENÁTKÁCH.

Jinak totiž podávají a vyjadřují pravdu texty v různém smyslu historické, jinak texty prorocké nebo básnické, ještě jinak další druhy slovního projevu.

Dále je třeba, aby vykladač pátral po smyslu, jaký v daných okolnostech a v dobové i kulturní situaci chtěl svatopisec vyjádřit a vyjádřil pomocí literárních druhů v té době užívaných. Abychom totiž správně pochopili, co chtěl autor posvátného textu písemně vyjádřit, je třeba pozorně přihlížet k tehdejším vžitým způsobům myšlení, řeči a vyprávění, jaké byly běžné v

jeho době, i ke způsobům, kterých se tehdy obvykle užívalo při vzájemném styku mezi lidmi.

Protože však se má Písmo svaté číst a vykládat v témž Duchu, ve kterém bylo napsáno, v zájmu správného vystižení smyslu posvátných textů je třeba neméně pečlivě přihlížet k obsahu a jednotě celého Písma, a přitom mít na zřeteli živou tradici celé církve a analogii víry. Je povinností exegetů přispívat podle těchto pravidel k pronikavějšímu pochopení a

výkladu smyslu Písma svatého, aby na základě předběžné vědecké práce dozrál úsudek církve. Neboť všechno z oboru výkladu Písma nakonec podléhá posouzení církve, která plní božský příkaz a službu uchovávat a vykládat Boží slovo.

BŮH SE PROJEVUJE LIDSKÝM ZPŮSOBEM

13. V Písmě svatém se tedy projevuje, vždy bez porušení Boží pravdy a svatosti, podivuhodná „blahosklonnost“ věčné Moudrosti, „abychom poznali nevýslovnou Boží dobrotivost, a jak Bůh přizpůsobil svou řeč z ohledu na naši přirozenost“. Boží slova totiž, vyjádřená lidskými jazyky, se připodobnila lidské mluvě, jako se kdysi Slovo věčného Otce stalo podobným lidem, když na sebe vzalo slabé lidské tělo.

KAPITOLA IV STARÝ ZÁKON

DĚJINY SPÁSY V KNIHÁCH STARÉHO ZÁKONA

14. Milující Bůh, když měl na mysli a pečlivě připravoval spásu všeho lidstva, vyvolil si v jedinečném plánu národ, aby mu svěřil svá zaslíbení. Uzavřel totiž smlouvu s Abrahámem (srov. Gn 15,18) a prostřednictvím Mojžíše s izraelským lidem (srov. Ex 24,8). Národu, který si tak získal, se zjevil slovy i skutky jako jediný pravý a živý Bůh, aby Izrael mluvil ústy proroků, chápal stále hlouběji a jasněji a aby je dále rozšiřoval mezi pohany (srov. Ž 21,28-29; 95,1-3; Iz 2,1-4; Jer 3,17).

Plán spásy, který autoři posvátných knih předpověděli, vylíčili a vyložili, je obsažen v knihách Starého zákona jako pravé Boží slovo. Proto si tyto Bohem inspirované knihy zachovávají trvalou hodnotu: „Všechno, co kdysi bylo napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z Písma čerpali vytrvalost a povzbuzení, a tak měli naději“ (Řím 15,4).

V SYNAGÓZE V NAZARETĚ, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, Izrael, 27. února 2013.

VÝZNAM STARÉHO ZÁKONA PRO KŘEŠŤANY

15. Plán spásy ve Starém zákoně byl zaměřen především k tomu, aby připravoval, prorocky ohlašoval (srov. Lk 24,44; Jan 5,39; 1 Petr 1,10) a různými předobrazy naznačoval (srov. 1 Kor 10,11) příchod Krista, vykupitele světa, a příchod mesiášského království. Úměrně ke stavu lidstva před obdobím spásy obnovené Kristem zpřístupňují knihy Starého zákona všem poznání Boha i člověka a ukazují, jakými způsoby jedná spravedlivý a milosrdný Bůh s lidmi. Tyto knihy sice obsahují též věci nedokonalé a dočasné, přece však ukazují skutečný Boží výchovný způsob. Vyjadřují živý cit vůči Bohu, jsou v nich uloženy vznešené nauky o Bohu, spasitelná moudrost o životě člověka i podivuhodné poklady modliteb, je v nich konečně ukryto tajemství naší spásy. Proto je mají věřící křesťané přijímat s úctou.

16. Bůh, který inspiroval knihy obojího Zákona a je jejich původcem, moudře ustanovil, aby byl Nový zákon ukryt ve Starém a Starý, aby byl zjevný v Novém. Neboť ačkoli Kristus svou krví založil novou úmluvu (srov. Lk 22,20; 1 Kor 11,25), přesto knihy Starého zákona, převzaté jako celek do hlásání evangelia, nabývají a ukazují svůj plný smysl v Novém zákoně (srov. Mt 5,17; Lk 24,27; Řím 16,25-26; 2 Kor 3,14-16) a zároveň Nový zákon objasňuje a vysvětluje.

POUTNÍCI PŘE BAZILIKOU SV. PAVLA ZA HRADBAMI.
Řím. *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 12. června 2007.

KAPITOLA V NOVÝ ZÁKON

VZNEŠENOST NOVÉHO ZÁKONA

17. Boží slovo, které je Boží silou k spáse pro každého věřícího (srov. Řím 1,16), je vynikajícím způsobem podáno a projevuje svou sílu ve spisech Nového zákona. Když se totiž naplnil čas (srov. Gal 4,4), Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi, plné milosti a pravdy (srov. Jan 1,14). Kristus založil Boží království na zemi, skutky a slovy zjevoval svého Otce i sebe a své dílo dovršil smrtí, zmrtvýchvstáním, slavným nanebevstoupením a sesláním Ducha svatého.

Povýšen ze země přitahuje všechny k sobě (srov. Jan 12,32 řec.), neboť on jediný má slova věčného života (srov. Jan 6,68).

Toto tajemství však nebylo odhaleno jiným pokolením tak, jak bylo nyní zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům v Duchu svatém (srov. Ef 3,4-6 řec.), aby hlásali evangelium, probouzeli víru v Ježíše Krista a Pána a shromáždili církev. Trvalým a božským svědectvím o tom jsou spisy Nového zákona.

APOŠTOLSKÝ PŮVOD EVANGELIÍ

18. Je všeobecné známo, že mezi všemi spisy Písma včetně Nového zákona právem vynikají evangelia, neboť ta jsou hlavním svědectvím o životě a učení vtěleného Slova, našeho Spasitele.

Církev vždy a všude pokládala za jisté, že čtyři evangelia mají apoštolský původ. Vždyť to, co apoštolové z Kristova příkazu kázali, předali nám později z vnuknutí Ducha svatého oni sami a apoštolští muži písemně jako základ víry, totiž evangelium ve čtveré podobě: podle Matouše, Marka, Lukáše a Jana.

Poutníci u Archy sv. Lukáše, evangelisty, Padova, *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 11.7.2019.

HISTORIČNOST EVANGELIÍ

19. Svatá matka církev pevně a vytrvale pokládala a pokládá za jisté, že čtyři zmíněná evangelia, jejichž historičnost bez váhání potvrzuje, věrně podávají to, co Boží Syn Ježíš v době svého života mezi lidmi pro jejich věčnou spásu skutečně konal a učil až do dne, kdy vstoupil na nebe (srov. Sk 1,1-2). Apoštolové pak po nanebevstoupení Pána předali svým posluchačům to, co říkal a dělal, s plnějším porozuměním, jakého se jim, poučeným událostmi Kristova oslavení a vyučeným světlem Ducha pravdy, (2/Srov. Jan 14,26; 16,13.) dostalo. (3/Srov. Jan 2,22; 12,16; souběžně 14,26; 16,12-13; 7,39.)) Bibličtí spisovatelé sepsali čtyři evangelia tak, že něco vybrali z množství ústních nebo už i písemných tradic, něco sestavili v celek nebo vysvětlili se zřetelem na tehdejší stav

církevních obcí. Přitom zachovali formu hlásání, ale vždy tak, že nám sdělují o Ježíši pravdivé a upřímné údaje. Ať totiž psali z vlastní paměti a vzpomínek nebo podle svědectví těch, kdo „od počátku byli očitými svědky a služebníky slova“, psali s tím úmyslem, abychom poznali „pravdivost“ té nauky, v které jsme byli vyučeni (srov. Lk 1,2-4).

OSTATNÍ KNIHY NOVÉHO ZÁKONA

20. Kánon Nového zákona obsahuje kromě čtyř evangelií i listy svatého Pavla a jiné apoštolské spisy sepsané z vnuknutí Ducha svatého. Z moudrého Božího rozhodnutí potvrzují tyto spisy poselství o Kristu Pánu, postupně více objasňují jeho pravé učení, hlásají spásonosnou sálu Kristova božského díla, vypravují o počátcích církve a o jejím podivuhodném rozšíření a předpovídají její slavné dovršení.

Pán Ježíš totiž zůstal se svými apoštoly, jak slíbil (srov. Mt 28,20), a seslal jim Ducha utěšitele, aby je uvedl do celé pravdy (srov. Jan 16,13).

KAPITOLA VI PÍSMO SVATÉ V ŽIVOTĚ CÍRKVE

CÍRKEV MÁ PÍSMO SVATÉ V ÚCTĚ

U TEXTU OSMERA BLAHOŠLAVENSTVÍ.

21. Církev měla vždy v úctě Boží Písmo jako samo tělo Páně, vždyť – především v posvátné liturgii – nepřestává brát a podávat věřícím chléb života se stolu jak Božího slova, tak Kristova těla. Vždy měla a má Písmo svaté spolu s posvátnou tradicí za nejvyšší

pravidlo své víry, neboť Písmo svaté, Bohem vnuknuté a jednou provždy zaznamenané, podává nezměnitelně slovo Boha samého a v slovech proroků a apoštolů dává zaznít hlasu Ducha svatého. Je tedy třeba, aby se všechno církevní kázání i křesťanská zbožnost živila a řídila Písmem svatým. V posvátných knihách totiž Otec, jenž je na nebesích, s láskou vychází vstříc svým dětem a rozmlouvá s nimi. Slovo Boží má takovou sílu a moc, že je pro církev oporou a životem a pro její děti posilou víry, pokrmem duše, čistým a trvalým pramenem duchovního života. Proto o Písmu svatém nadmíru oprávněně platí slova: „Slovo Boží je plné života a síly“ (Žid 4,12), „má moc vzdělávat a zjednávat dědictví (ve společenství) všech posvěcených“ (Sk 20,32; srov. 1 Sol 2,13).

PŘEKLAD PÍSMO

22. Věřícím křesťanům musí být dokořán otevřen přístup k Písmu svatému. Proto církev už od začátku přijala za svůj nejstarší řecký překlad Starého zákona, nazvaný Septuaginta. Má však vždy v úctě i jiné překlady východní a latinské, zvláště takzvanou Vulgátu. Boží slovo však má být přístupné všem dobám, proto se církev s mateřskou pečlivostí stará, aby byly pořízeny dobré a správné překlady do různých jazyků, především z původních textů posvátných knih. Jsou-li vypracovány ve spolupráci s

POUTNÍCI U SOCHY SV. JERONÝMA. U baziliky Narození Páně v Betlémě. Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013.

odloučenými bratry, když se to ukázalo jako vhodné a církevní autorita k tomu dala svolení, mohou jich používat všichni křesťané.

APOŠTOLSKÉ ÚKOLY ODBORNÍKŮ

23. Snoubenka vtěleného Slova, církev, poučená Duchem svatým, usiluje dosáhnout stále hlubšího porozumění Písmu svatému, aby mohla své děti neustále živit Božím slovem. Proto také náležitě podporuje studium svatých otců jak východních, tak západních a studium posvátných liturgií. Avšak katoličtí exegeti a jiní pracovníci v posvátné teologii se mají v pilné spolupráci snažit o to, aby pod dohledem učitelského úřadu církve přiměřenými metodami zkoumali a překládali Písmo svaté tak, aby co nejvíce služebníků Božího slova mohlo Božímu lidu s užitkem poskytovat pokrm Písma, který by osvěcoval mysl, posiloval vůli a rozněcoval srdce lidí k Boží lásce. Posvátný sněm povzbuzuje syny církve, kteří se věnují biblické vědě, aby vždy s novými silami a s veškerým úsilím pokračovali v duchu církve ve šťastně započatém díle.

DŮLEŽITOST PÍSMÁ SVATÉHO PRO TEOLOGII

24. Posvátná teologie se opírá o psané Boží slovo a zároveň o posvátnou tradici jako o trvalý základ. V něm nalézá pevnou posilu a z něho se stále omlazuje tím, že ve světle víry zkoumá všechnu pravdu obsaženou v Kristově tajemství. Písmo svaté však obsahuje Boží slovo, a protože je inspirováno, je to opravdu slovo Boží. Proto má být studium Písma svatého duší posvátné teologie. Ve slově Písma nachází zdravou výživu a svatou svěžest také služba slova, totiž pastýřské kázání, katecheze a všechna křesťanská výuka, ve které má mít liturgická homilie význačné místo.

ČETBA PÍSMÁ SVATÉHO

25. Proto všichni příslušníci duchovního stavu, především Kristovi kněží a další, kteří se jako jáhni nebo katecheti řádně věnují službě slova, musí zůstat v trvalém styku s Písmem vytrvalou duchovní četbou a důkladným studiem, aby se nikdo z nich nestal „jenom navenek povrchním kazatelem Božího slova, kterému uvnitř nenaslouchá“, když má – zvláště v posvátné liturgii – sdělovat věřícím, kteří jsou mu svěřeni, nezměrné bohatství Božího slova. Posvátný sněm naléhavě a důrazně vybízí také všechny věřící, především řeholníky, aby častým čtením Písma svatého získali „nesmírně cenné poznání Ježíše Krista“ (Flp 3,8). „Vždyť neznat Písmo znamená neznat Krista.“ Ať tedy rádi přistupují přímo k posvátnému textu jak prostřednictvím posvátné liturgie, která oplývá božskými výroky, tak ve zbožné četbě nebo prostřednictvím vhodných vzdělávacích zařízení nebo pomocí jiných prostředků, které se v naší době všude chvályhodně šíří se souhlasem, a péčí pastýřů církve. Ať však pamatují, že četba Písma svatého má být provázena modlitbou, aby se stala rozhovorem mezi Bohem a člověkem. Neboť „jeho oslovujeme, když se modlíme; jemu nasloucháme, když čteme božské výroky“.

Církevní představení, „u nichž je apoštolská nauka“, mají vhodně poučovat věřící sobě svěřené o správném používání biblických knih – především Nového zákona, a na prvním místě evangelií – pomocí překladů posvátných textů opatřených nutnými a opravdu dostatečnými vysvětlivkami, aby děti církve bezpečně a s užitkem braly do ruky Písmo svaté a byly proniknuty jeho duchem.

Kromě toho ať se pořídí vydání Písma svatého i pro nekřesťany, opatřená přiměřenými poznámkami a upravená pro jejich poměry. O jejich účinné šíření všemi způsoby ať se moudře starají duchovní pastýři i křesťané každého stavu.

ZÁVĚR

26. Tak tedy čtením a studiem posvátných knih „ať se šíří slovo Páně a ať je přijímáno s úctou“ (2 Sol 3,1) a poklad zjevení církvi svěřený ať stále více naplňuje lidská srdce. Jako z vytrvalé účasti na eucharistickém tajemství vzrůstá život církve, tak smíme doufat v nový podnět pro duchovní život ze zvýšené úcty k Božímu slovu, které „trvá na věky“ (Iz 40,8; srov. 1 Petr 1,23-25).

S tím vším vcelku i jednotlivě, co bylo stanoveno v této věroučné konstituci, souhlasili otcové posvátného sněmu. A my apoštolskou mocí Kristem nám svěřenou spolu se ctihodnými otci v Duchu svatém to schvalujeme, rozhodujeme a ustanovujeme, a co takto sněm ustanovil, k Boží slávě přikazujeme vyhlásit.

V Římě u svatého Petra dne 18. listopadu 1965. Já PAVEL, biskup katolické církve.

*„Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 16. ÚNORA 2026

Přišli farizeové a začali se přit s (Ježíšem); žádali od něho znamení z nebe, aby ho pokoušeli. Zhluboka vzdychl a řekl: „Proč toto pokolení žádá znamení? Amen, pravím vám: Tomuto pokolení žádné znamení dáno nebude!“ A nechal je, vstoupil znovu na loď a odplul na druhý břeh.

(Marek 8,11-13)

Žádali znamení z nebe. Jsou zázračné jevy důkazem Boží přítomnosti a moci? Byli a jsou vždycky lidé, kteří jim přikládají velkou důležitost. Jiní jsou naopak skeptici. Mají pro své pochybnosti především dva důvody. Za prvé, není všechno zázračné, co se za zázrak vydává. Mnoho se dá vysvětlit přirozeně. Ale i když jde skutečně o jev, který převyšuje přírodní zákony, má v životě opravdu tak velkou hodnotu? Vyšla například z posvěcené hostie skutečná lidská krev. Věřící v přítomnost Kristovu v eucharistii věří i bez

tohoto zázraku a nevěřící obyčejně jenom pokrčí rameny nebo se dokonce smějí. Apologetická teologie se však smyslu zázraků zastává. Vždyť jsou částí biblického vypravování a Kristus sám jich udělal mnoho. Ale mají v Písmu zvláštní jméno. Říká se jim „znamení“. Znamení není osamocený jev, není ze země ani z nebe, ale je mezi dvěma osobami, které se navzájem chtějí spojit, dohodnout, navázat styk a snaží se mu porozumět.

Proč toto pokolení žádá znamení? Je slavnostní večer. Má vystoupit několik lidí, ale není jasné kdy, v kterém okamžiku. Ten, koho se to týká, řekne pořadateli: „Až budu mít vystoupit, dejte mi znamení!“ Jiný neměl v úmyslu promluvit, ale dali mu znamení, tedy povstal. Taková znamení ovšem nebývají zázračná, ale není toho ani zapotřebí. Předpokládají však důvěru a dobrou vůli udělat to, k čemu znamení vyzývá. Ty podmínky ovšem naprosto chyběly u farizeů, kteří žádali znamení z nebe. Vlámský spisovatel F. Timmermans líčí v jedné povídce mentalitu staré panny, která čeká na to, aby ji požádali o ruku, ne však proto, aby se vdala, ale aby mohla s velkou důstojností odmítnout. V tom okamžiku se cítí velkou dámou. Tento tragikomický postoj vůči Božímu zjevení má, bohužel, mnoho lidí. Bůh jim má ukázat své divy, aby mohli oni ukázat, jak jsou nad to

povznesení. Proto jim Kristus říká bez obalu: „Tomuto pokolení nebude dáno žádné znamení.“

Svět plný zázraků. Známy německý pedagog Foerster psal také povídky pro mládež. Jedna z nich má titul Detektiv. Chlapci čtou detektivky rádi. Jejich hlavní hrdina má totiž neobyčejnou schopnost vidět to, co druzí nevidí. Poznává například z prachu na botě, že člověk, který ji nosí, přišel z té a té části města, kde se právě stala loupež. Ale tuto detektivní vlastnost by měl rozvinout každý chlapec. Jde ráno k snídani. Na tom hrnku kávy by měl odhalit, že musela matka vstát o hodinu dříve, že musela zatopit, když on ještě spal. Konec s mlékem by mu měla povědět o tom, jak se na venkově pracuje, aby měli ve městě lidé jídlo na stole. Z české literatury známe Wolkerovu Baladu o očích topičových. Naše obydlí je osvětlené, protože dělník v elektrárně ztratil zrak u žhavého kotle. Vidíme-li za věcmi práci lidí, stává se svět oživeným. Duchovní člověk však je detektivem v daleko hlubším smyslu. Vidí na každém kroku, co pro něho dělá Bůh. Svět je mu tedy plný znamení, divů, zázraků.

ÚTERÝ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 17. ÚNORA 2026

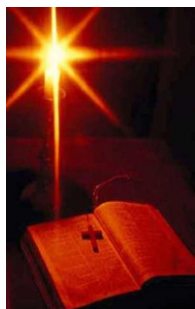
(Když Ježíš a jeho učedníci odešli od farizeů,) zapomněli si vzít chleby a kromě jednoho chleba neměli s sebou na lodi nic. Ježíš je napomínal: „Dejte si pozor a varujte se kvasu farizejského a kvasu herodovského!“ Ale oni uvažovali mezi sebou o tom, že nemají chleba. On to poznal a řekl jim: „O čem uvažujete? Že nemáte chleba? Ještě nerozumíte ani nechápete? Máte zatvrzelé srdce? Oči máte, a nevidíte, uši máte, a neslyšíte! Nevzpomínáte si už, když jsem rozlámal těch pět chlebů pro pět tisíc (lidí), kolik košů plných kousků chleba jste ještě nasbírali?“ Odpověděli mu: „Dvanáct.“ „A když těch sedm pro čtyři tisíce, kolik košíků plných kousků chleba jste ještě nasbírali?“ Odpověděli mu: „Sedm.“ Tu jim řekl: „Ještě nechápete?“ (Marek 8,14-21)

Varujte se kvasu! Kvašení je důležitý přírodní proces. Pokrmům a nápojům buď dává hodnotu, nebo je zkazí. Změní jejich chuť a stravitelnost. Aby věci nekvasily, hledíme je uzavřít, někdy to musí být i velmi důkladně hermeticky, aby se dovnitř nedostal žádný mikrob. Ty se totiž rychle množí a pronikají do všeho. Je zajímavé, že se obrazně říká v lidové řeči o někom, že je „nakvašen“. Jak se to stalo? Vstával velmi klidný, chtěl strávit den v pokoji. Ale přišla mu nepříjemná zpráva. Ti, kterým si postěžoval, mu hrubě odsekli. Dvě maličká protivenství, a stala se jakoby mikroby, které zkvasily celou jeho vnitřní náladu, všechno, co vidí a na co myslí, má nakyslou příchut'. Máme tu zkušenost všichni, ale málokdo se odhodlá k závěru, který patří k řeholní asketice a kterému se říká „střežit smysly“, tj. nevšímat si toho, co není naší povinností, neposlouchat to, co pobuřuje, vyhnout se tomu, co ruší vnitřní klid. A přece není k uchránění pokojného srdce žádná jiná cesta než tato.

Varujte se kvasu farizejského. Kvasinek je mnoho. Každá z nich má svůj ráz. V obrazném smyslu je tato různost ještě nápadnější. Každý z nás si navykne zaujímat jistý postoj ke všemu, co vidí. A proto se úsudky o stejných událostech neshodnou. Jsou inspirovány zásadními předsudky. Některé tyto předsudky jsou zvlášť nebezpečné. Kristus nás varuje především před kvasem farizejským a herodeským. V dnešním slovníku znamená farizeus totéž co pokrytec, tj. ten, kdo staví navenek své ctnosti, a proto se považuje za lepšího než ostatní. Náklonnost k tomu postoji máme ovšem všichni. Každý z nás totiž něco lépe ví než druzí a lépe dělá než ostatní. Smáli se stařečkovi, který měl pole blízko cesty, která vedla do zapadlé vesnice. Občas se ho někdo ptal, je-li to správná cesta, která tam vede. On si pak povzdechoval: „Jak jsou dnes lidé hloupí, ani jednoduchou cestu neznají!“ Ukazuje to názorně, jak málo člověku stačí, aby se cítil vyšší než ostatní a aby dokázal ostatními pohrdat. Před Bohem pak bude oceněn, jak si cenil druhých.

Varujte se kvasu herodovského. Farizeové a herodovci stáli na opačných pólech. První bojovali za uchování domácích tradic, druzí se přizpůsobovali cizím vlivům. Herodes vládl tím, že spolupracoval s okupanty. A nebylo mu toho líto, vždyť se mu vedlo dobře a po morální stránce si mohl dovolit všechno, co se mu hodilo k tomu, aby se mu dobře vedlo na zemi. I herodovský kvas je rozšířený postoj. Všecko se cení podle toho, jaký požitek z toho je, jak to baví. Jestli něco nebaví, už se toho nechá. A naopak jestli něco baví, nevadí, že se to nesmí nebo že je to nečestné. „Ozdobme se růžemi, dokud kvetou! Život je krátký!“ Tato stará antická rčení se opakují a praktikují. Jejich zastánci mají pak tu odměnu, kterou si sami vyřkli. Život je krátký! Jako boháč v evangeliu dostali všechno dobré už v tomto životě. A věčnost? Tu škrtnuli z programu. Může se říci, že žijí?

POPELEČNÍ STŘEDA - 18. ÚNORA 2026

(Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaz si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. (Mt 6,1-6.16-18)

Když se postíš. Proč se vlastně lidé postí? Otcové církve zdůrazňují, že člověka o ráj připravila nestřídmost, touha jíst zakázané ovoce. Tomu se může rozumět jenom obrazně, a proto z toho plyne i obrazně závěr pro duchovní život. Zbytek ráje zde na zemi je srdce člověka, které je naplněno čistými a krásnými myšlenkami. Ale ty všechny uletí v tom

okamžiku, když ulpíme na dobrém jídle. Sv. Jan Klimak nešetří vtípem, když se posmívá „tlustým ptákům, kteří už vzlétnout do výšky nemohou“, nebo když odůvodňuje nedostatek modlitby u lidí příliš sytých tím, že páry z břicha stoupají do hlavy a zatemní ji takovým mrakem, že ho světlo Ducha svatého nepronikne. Jsme omezení. Zájem o jednu věc umenšuje pozornost na druhou. Při jídle ovšem myslím na hmotné věci, proto pozornost pro duchovní poselství uniká. Proto je půst návrat do ráje tak, aby byl ve středu pozornosti sám Bůh.

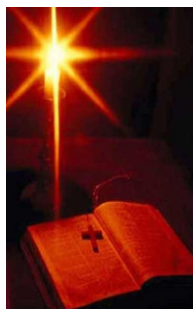
Posty askétů a světců. U asketů se vyskytovaly druhy postu až fakírského rázu. Podle životopisu sv. Pachomia jedli mniši černý tvrdý chléb, pečený obvykle jednou do roka, který se namáčel ve vodě. Někteří dávali do těsta popel, aby bylo jídlo trpké. Neužívali ani oleje, ani masa, trochu zeleniny nevařili, jedli ji syrovou. Někdy byli bez jídla i více dní. Sv. Petr z Alkantary jídal až po třech nebo čtyřech dnech. O sv. Františku z Assisi se čte, že se rozhodl nejíst po čtyřicet dní. Ku konci prý vzal kousek chleba jenom proto, aby si nenamlouval, že dokázal totéž, co Kristus Pán. Co máme soudit o těchto postních výkonech? Odmysleme si nejdříve zprávy nezaručené. Není také radno porovnávat náš způsob života s jídelním lístkem v Horním Egyptě. I dnes žaseme nad tím, jak málo někteří beduíni jedí, a přece jsou silní a zdraví. A přece sv. Tomáš Akvinský připouští, že by bylo pro většinu lidí hříšné, kdyby napodobili doslovně posty, o kterých čtou v životopisech svatých. Je proto třeba umět najít v jídle správnou míru. To je míra postu pro všechny závazná.

Pravidla zdrženlivosti v jídle. Asketické příručky tu zdůrazňují především tři základní pravdy: 1) správnost jednání se posuzuje podle cíle, kterého chceme dosáhnout, 2) cíl jídla je tělesné zdraví a síla k práci, 3) tělo samo však má být v takovém stavu, aby sloužilo duši, její spáse a tedy i modlitbě. Lidový výrok zní jednodušeji: „Nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme, abychom žili.“ Náš život je křesťanský a jídlo musí být ve shodě s tím. Teoreticky by mělo platit: v zdravém těle zdravý duch. Skutečný život však není tak ideálně harmonický. Vyskytne-li se situace taková, že máme dát jednomu přednost před druhým, pak je rozhodně správné a dobré dát přednost duchu a umrtvit tělo. Duch pak má vždycky ukázat, že tělem vládne. Říkává se, že vychovaný člověk dělá u stolu vždy dojem, jako by ho mohli kdykoli odvolat. Pro toho, kdo si z lásky k Bohu při každém jídle maličkost odepře, se půst stává modlitbou těla.

Často si říkáme, že se musíme změnit k lepšímu, ale den co den zůstáváme stále stejní. Proto potřebujeme jakýsi popud zvenčí a tím je i svátostina popelce. Popel je znamením pokání, lítosti, pomíjivosti, smrti a také symbolem začátku nového života. Máme tedy učinit revizi své životní cesty, odvrátit se od zlého a přilnout k dobru. Postní praxe nám představuje několik prostředků pokání, mezi které patří modlitba, půst, almužna, svátost smíření. Největší a nejmocnější modlitba je mše svatá. Každou středu (v Drysicích) a každý pátek (v Podivicích a v Pustiměři) je Křížová cesta, která je cestou i našeho života. Zaměřme se i na osobní modlitbu, protože kdo se umí dobře modlit, umí dobře žít. Dalším prostředkem je půst. Není to jen zřeknutí se jídla, ale hlavně toho, co je v našem životě nadbytečné. Vypnout

televizi a věnovat se dětem, rodině, jít i ve všední den na bohoslužby, společně se večer pomodlit. To všechno posiluje naši vůli, abychom dávali přednost hodnotám věčným. Konečně je to almužna. Nejde jen o to dát do sbírky na potřebné, ale dávat sebe, svůj čas, zájem těm, kteří to potřebují, počínaje od vlastních dětí, manžela, manželky, rodičů až po lidi osamělé, nešťastné a trpící. Kéž je i pro nás doba postní dobou vytrvalé, ale přitom radostné práce, abychom pak mohli zpívat jásavé Aleluja o Velké noci.

ČTVRTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 19. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale sám sebe zahubí nebo si uškodí?“ (Lk 9,22-25)

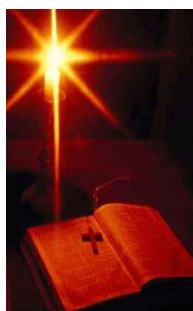
Syn člověka musí mnoho trpět. Těžko je to odůvodnit teoreticky, ale všeobecná lidská zkušenost došla k závěru, že každé dobré dílo stojí námahu. Historie potvrzuje mnoha příklady, kolik museli vytrpět tzv. dobrodinci lidského pokroku: umělci, vědci i dobří politikové. Díváme-li se na Krista jako na hrdinu lidstva, nedivíme se, že měl těžkosti a že ho pronásledovali. Vysvětluje se ta okolnost i psychologicky. V přírodě existuje zákon setrvačnosti. Stojí velkou námahu obrátit směr kola, které se roztočilo, nebo zastavit vůz, který se rozjel. I lidská společnost se vyvíjí jistým rytmem. Veřejné mínění je jako tok řeky. Voda strhne ty, kdo neplavou po proudu. Smysl Kristova utrpení je ovšem daleko hlubší. Můžeme se ale

přiučit i z přirozené lidské zkušenosti. Statečnost znamená nebát se potíží. Zdravé rodiny k tomu vychovávají i děti. Naučí-li se nebát, dostanou velký dar do života. Na vysoké hory vystoupí jen ten, kdo se nepoleká větru a deště. Úspěch v životě je zaručen jenom těm, kdo mají podobný postoj ke skutečnosti.

Den co den ber na sebe svůj kříž. Překážek na cestě k ideálu je mnoho. Silný má důvěru, že je přemůže. V tom smyslu píše Svatopluk Čech: Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malý ten, kdo má jen malý cíl. Jsou to slova povzbudivá, ale příliš optimistická. Víme, že je denně dost obtíží, které musíme snést. Říká se, že trpělivost je ctnost svatých. Ale patří k dennímu životu všech normálních lidí. Definuje se jako ctnost umět se smířit s tím zlem, kterému nemůžeme zabránit, protože to není v naší moci. Spěcháme a nejede autobus, jsme unaveni a mladý svěží člověk sedí, zatímco my musíme při jízdě stát. Rádi bychom si klidně pohovořili, ale společníci jsou právě ve špatné náladě. Nezbyvá než mít trpělivost. Někdy se ovšem zdá, že je té trpělivosti potřeba tuze mnoho, zvláště když přijde nemoc, bolesti nebo velká nedorozumění v rodině, rozpory v práci. Tu ovšem bývá pokušení k tomu, abychom kříž odhodili a utekli daleko. A přece my křesťané máme dvojí pomoc. Je to na prvním místě příslib, že Bůh neukládá kříž větší, než můžeme

unést. Na druhém místě je to pak ujištění, že v těžkých okamžicích přijde i zvláštní Boží pomoc: Nouze nejvyšší – Bůh je nejbližší.

Následuj mě! Známa anglická koleda O dobrém králi Václavovi se týká našeho národního světce. Vypravuje se, že nosí almužnu chudým a jde přitom bosýma nohama ve sněhu. Páže ho následuje, ale je mu tuze zima. Světec mu radí, aby šel za ním a vstupoval nohama v jeho stopy. A stane se div. Páže už necítí zimu, nezebe ho do nohou. Je to legendární výraz zkušenosti mnoha světců. Vědomí, že následují Krista, jim ulehčilo všechny potíže životní a někdy i těžká utrpení a mučednictví. I psychologicky to pomáhá, když víme, že trpí s námi někdo, kdo nás má rád. Ale v tomto případě nejde jenom o útěchu psychologickou. Kdo následuje Krista, vniká do jeho smýšlení, do jeho života. A naopak zase Kristus proniká jeho duši. Začíná tedy chápat i on pozitivní smysl utrpení, protivenství a dostává zvláštní sílu od Boha, aby svůj kříž nesl spolu se Spasitelem světa. Udělá tedy zvláštní zkušenost, která je vyjádřena ve větě: Kříž, který posílá Bůh, není těžký, těžký je jenom ten, který si bereme a neseme sami.

PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 20. ÚNORA 2026

K Ježíšovi přišli Janovi učedníci a ptali se: „Proč se my a farizeové postíme – ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpověděl: „Mohou hosté na svatbě truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom se budou postit.“ (Mt 9,14-15)

My a farizeové se postíme. O nebezpečí nestřídmosti pro zdraví těla mluví dostatečně lékaři. Říká se žertovně, že oni převzali dnes na sebe starou církevní povinnost ukládat lidem posty. Není ovšem jenom nestřídmost v jídle. Víme dobře, jak jsou smutné účinky alkoholismu, neúměrného kouření a zvláště ovšem užívání omamných a dráždivých jedů. Nemocným nařizují někdy lékaři přísnou dietu. Je ovšem nestřídmý, kdo ji porušuje ke škodě zdraví. Za nestřídmého považujeme i toho, kdo se nedovede v jídle ovládat a přizpůsobit pravidlům slušnosti a dobrým zvykům společnosti, ve které žije. Podle sv. Jana Klimaka je nestřídmost „pokrytectví žaludku, který si nařiká, že je prázdný, i když je naplněn až po vrch“. Silná strava ovšem živí tělo, ale také tělesné pudy. Jsme si vždy jisti, že je máme v moci?

Sv. Jan a jeho učedníci se postili. Když mluví o postu autoři duchovní, nejde jim tolik o škody, které přináší nestřídmost pro tělo, ale o zájmy duchovní. Kdo se nedovede ovládnout v jídle, projevuje slabou vůli a nezáměr o vyšší hodnoty. Obrazně se říká, že prodá pak snadno za čocovici prvorozenství v Božím království (srv. Gn 25,29n). Křesťan má vydat svědectví o síle ducha. Těžko je mluvit o přednosti duchovních hodnot, když je vidět na tom, kdo je vyznává, že podléhá slepě sklonům tělesným a že v době jídla ustupuje všechno ostatní do pozadí. Píše ještě sv. Jan Klimak: „Přesycenost jídlem je příčinou smyslnosti, umrtvení žaludku vede k čistotě. Hladíš-li lva, někdy se ochočí, ale tělo, čím víc se mu přeje, tím divočejším zvířetem se stává. Ovládej nestřídmost, dřív než ovládne tebe!“

Nemohou být smutní hosté na svatbě. Když se mluví o postu, většina lidí uznává jeho užitečnost. Ale přesto se jim zdá, jako by se jim sahalo na jejich poctivé právo čas od času si přilepšit a pochutnat si na dobrém jídle. To se ovšem nemůže upírat. Jíme totiž nejenom proto, abychom se udrželi při životě, ale abychom se i dobře cítili, abychom byli spokojeni, abychom navázali nenucené vztahy s přáteli. Půst sám není ctnost, ale prostředek k získání ctnosti, tj. k ovládnutí. Každý prostředek však má relativní hodnotu, musíme ho umět užívat tak, aby vedl k dobrému. O jednom ruském světci se čte, že zachovával přísně všechny posty. Ale jednou ho přistihli, že večer, v době přísného půstu, připravil večeři a jedl se svým spolubratrem. Neodvážili se ho napomenout, ale divili se. On jim to vysvětlil. Spolubratr se vrátil z daleké cesty smutný: „Láska je víc než půst!“

Jedním z prostředků kající praxe církve je půst. Pán Ježíš jakoby zlehčoval jeho důležitost, když říká, že učedníci se nemusejí postit na rozdíl od učedníků Janových, protože on je s nimi. Zdá se nám to jako slabý argument proti těm, kdo se pravidelně postili podle předpisů zákona. Pán Ježíš však chce připomenout, že cílem postu není zachovat předpis, ale přiblížit se k Bohu, k Ježíši. A právě my se postit máme, protože Ježíš není viditelně uprostřed nás a tedy půst je nutný, abychom ho viděli duchovně. To od nás vyžaduje jisté úsilí, přinesení nějaké oběti, ale povede nás to ke štěstí duchovnímu. Každodenně můžeme v časopisech číst, jak se lidé nebojí těžkých chirurgických zákroků, jen aby si vylepšili tělesné proporce a vypadali stále mladě, krásně a atraktivně. A to všechno je pomíjivé. Oč více máme my křesťané pečovat o krásu své duše, abychom se líbili Bohu i lidem a prožívali vnitřní pokoj a štěstí. Jak na to prakticky? Není třeba vymýšlet nějaké nové způsoby, jak činit pokání. Jsou to naše denní povinnosti, které máme stále lépe a důsledněji plnit. Půst znamená odříct si věci dovolené, snášet trpělivě všechno nepříjemné, lépe a důsledněji plnit své každodenní povinnosti. Vstávat v plánovaném čase, překonat lenost a pohodlnost. Pracovat poctivě a vytrvale. Snášet zimu, horko, nepříjemné podmínky. Být střdmí v jídle a v pití. Mít pořádek ve svých věcech. Nezapomínat na každodenní rozhovor s Bohem při modlitbě v určenou hodinu. Zvláště v pátek je vhodné modlit se a rozjímat Křížovou cestu. Svátý Josemaria Escrivá, zakladatel Opus Dei píše, že kdybychom rozjímalí 14 zastavení našeho Pána každý pátek, dostaneme sílu na celý týden, abychom všechno dobře zvládli.

SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 21. ÚNORA 2026

Ježíš uviděl jednoho celníka – jmenoval se Lévi – jak sedí v celnici, a řekl mu: „Pojď za mnou!“ (Lévi) nechal všeho, vstal a šel za ním. Ve svém domě pak mu vystrojil velkou hostinu. Spolu s nimi bylo u stolu celé množství celníků a jiných lidí. Farizeové a jejich učitelé Zákona reptali a řekli jeho učedníkům: „Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?“ Ježíš jim odpověděl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní! Nepřišel jsem povolat k obrácení spravedlivé, ale hříšníky.“ (Lk 5,27-32)

Lévi vystrojil velkou hostinu. Mnoho věcí slavíme v životě hostinami. Bývá to při příležitosti, že se něco podařilo a že může tedy začít nový úsek života. Typickým příkladem je svatba. Ale může to být i návrat z nebezpečné cesty, z nemocnice, z vojny. Lévi vystrojil velkou hostinu, protože se obrátil k novému životu a rozhodl se následovat Krista. Je to síla pokání. Bohužel toto slovo nemá v dnešní společnosti radostný zvuk. Zpověď považujeme za nepříjemné vyznávání hříchů. Musíme si vzpomínat na to, co bychom rádi zapomněli. Tento postoj je bohužel mezi křesťany stále živý, a přece je zásadně nesprávný. Uznání hříchu, rozhodnutí napravit se, je jednou z nejradostnějších událostí v našem životě.

Ukazuje to sílu Ducha svatého, který nám dává věčný život. Nesmí nás odradit ani okolnost, že se zpovídáme často ze stejných hříchů a že nevidíme mnoho pokroku. Sama skutečnost, že se může po tolika pádech vždycky zase vstát, je radostná zvěst života v Bohu.

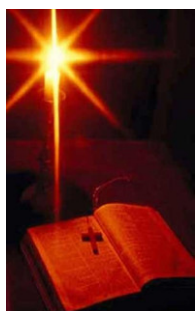
Nepotřebují lékaře zdraví, ale nemocní. Ve středověku mnoho diskutovali o tom, je-li pravá církev neviditelná nebo i viditelná. Proč takové neužitečné rozepře? Ptají se dnešní lidé. Otázka však nebyla tak teoretická, jak se zdá. Viditelná církev, to jsou katolíci, s kterými se stýkáme, laici, kněží, biskupové, papež. Je jich mnoho. Vždyť jsme dosud nejsilnější církevní organizace. Ale všichni nejsou andělé. Kolik na nich vidíme chyb a je tu i zloba. Naskytá se tedy otázka: proč zlí lidé, hříšníci v církvi zůstávají? Proč se nevyloučí? Není to možné. Kde bychom začali a kde skončili? Je sice i v církvi tzv. exkomunikace, vyloučení od svátostí, ale to není vyloučení z církve. Středověké hereze řešily tuto potíž tak, že považovaly za pravou církev jenom věrné křesťany. Protože však nevíme, kdo je a kdo není Bohu věrný, je pravá církev neviditelná. Všecky ty úvahy však mají jednu velmi slabou stránku. Dá se odkrýt jednoduchým přirovnáním. Církev na zemi je jakoby nemocnice, ozdravovna. Ta není k tomu, aby nemocné vylučovala. Naopak je bere, aby je léčila. Podobnou funkci má i církev vůči hříšníkům.

Jak to, že pijete s celníky a hříšníky. Rozšíří-li se dnes o někom zpráva, že chodí pít s opilci, jistě mu to neposlouží k dobrému jménu. Když se někdo za války stýká s kolaboranty, může být za to i souzen. Pravověrní Židé byli v té věci přísní a považovali za poskvrnění i normální občanský styk s těmi, kdo nezachovávali Boží zákon. Mají být dobří křesťané laxní, nedbalí ve vyhledávání dobré společnosti? Vždyť řeholníci žijí často v uzavřených domech, členům duchovního stavu se zakazuje vstupovat na místa, kde by to působilo pohoršení. Jak se to tedy srovná s chováním Ježíše v evangeliu? Na tu otázku odpověděl už jeden z hlavních zákonodárců řeholního života svatý Basil. Jako je rozdíl mezi mladou sazenicí a stromem, tak je i mezi křesťanem, který se nedávno rozhodl žít opravdově, a tím, kdo už je v dobrém upevněný. Slabí tedy ať si dávají pozor ve vybírání společnosti, silní ve víře ať se nebojí. Chodí mezi lidmi, aby jim dávali z toho, co sami mají, a to je krásný úkol.

"Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní". To je zásadní věta z evangelního úryvku. Ježíš usměřňuje své nepřátele, kteří jsou

pobouření jeho postojem k lidem hříšným, odepsaným, na okraji společnosti. Farizeové se domnívali, že Bůh miluje jen spravedlivé. Ježíš však ukazuje, že miluje i hříšníky. Zkusme jednat i my jako Ježíš. Máme ve svém okolí určitě lidi, které jsme už odepsali. Říkáme: s ním už se nedá nic dělat, on je nepolepšitelný, nenapravitelný. Láska ovšem stále věří, že každý člověk se může změnit. Postní doba je velkou příležitostí zkusit to znovu s bližními.

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 23. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnání mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.' Potom řekne i těm po levici: 'Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro d'ábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě; byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“ (Mt 25,31-46)

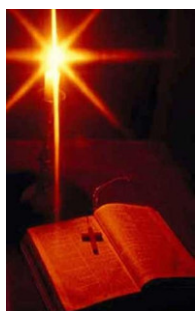

Až přijde Syn člověka ve své slávě. Jak si máme představit příchod Kristův ve slávě. Malíři nám pomáhají. Plýtvají při této příležitosti krásnými barvami a světlem. Ale český výraz „sláva“ je spíš původu akustického. Má stejný kořen jako slovo. Slavný je ten, o kom se mnoho mluví. Mluví pak se o tom, kdo se stal důležitým. Tam se přibližujeme k hebrejskému výrazu pro slávu: kabod je něco, co se považuje za důležité. V náboženském pojetí ovšem sláva patří především Bohu: „Nikoli nám, Hospodine, nikoli nám, ale svému jménu zjednej slávu“ (Žl 115,1). Naše modlitby se často zakončují vyznáním: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. To je liturgická formule. Bohužel v denním životě považujeme tolik jiných věcí za důležitější, že Bůh

ustupuje do pozadí jako podřadný. Přijde však den, kdy se Kristus objeví před celým světem ve slávě. Všichni poznají, že on je jediný opravdu důležitý. Pro věřící je to ovšem velký den ospravedlnění jejich víry.

Budou před něj shromážděny všechny národy, oddělí jedny od druhých. I tuto scénu by malíři rádi zachytili, ale jde to těžko. Musejí se spokojit jenom s málo reprezentanty lidstva. Komunikační prostředky dnes umožňují, že se o něčem mluví takřka v celém světě. A přece jak málo víme jeden o druhém, jenom přibližně hodnotíme, jaký kdo je po mravní stránce. Knížka Následování Krista však pěkně říká: „Znáš-li Krista, znáš všechno.“ Poznáme-li v poslední den plně Krista, to s sebou přinese i poznání všech lidí a všech národů, Krista celého, „mystického“, ne jenom jako historické osoby. Toto poznání s sebou nese i rozdělení lidí podle jejich zásadní volby pro dobro nebo pro zlo. Pseudo-Makarius píše, že se velmi podíváme jedné věci. Všechny ovce jsou ovce a všichni vlci jsou vlci, ale lidé navenek stejní jsou uvnitř v srdci buď ovce, nebo vlci. Tajemství dobra a zla se jasně projeví také až na konci věků.

Co jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali. Rozdělení lidí se podobá soudu. Protože jde o soud poslední, od kterého už není odvolání k dalšímu, je to tedy i soud nejvyšší, kde se rozhoduje podle prvních základních článků konstitučních. Království Boží, které nám zjevuje Bible, stojí na prvním základním pilíři spásy: Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Bůh se stal člověkem, ztotožnil se s ním. Proto platí i mravní důsledek: Co jste udělali pro člověka, udělali jste pro Krista. Láska k Bohu a láska k bližnímu se slily v jednu povinnost. K tomuto zákonu se vede poslední odvolání o osudu každého člověka. Láska je totiž smyslem všech ostatních zákonů, proroků, evangelia, svátostí, života v církvi. Symbolicky se to vyjadřuje tím, že na malbách posledního soudu sedí vedle trůnu Kristova i lidé spravedliví jako zástupci lidí, kteří byli podle lásky souzeni a podle lásky k nim je souzen celý svět.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 24. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když se modlíte, nebud'te přitom povídati jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov. Nebud'te tedy jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se tedy modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky.“ (Mt 6,7-15)

Otčenáš. V církevní tradici je mnoho modliteb. Otčenáš však je na prvním místě. V liturgii má centrální postavení jako příprava na svaté přijímání. Skládá se z oslovení a sedmi proseb. Oslovení označuje toho, ke komu se obracíme. Jde-li o vlivné osoby, užíváme toho nejvyššího titulu, jaký jim patří: pane prezidente, vaše výsosti, vaše svatosti, apod. Jaký nejvyšší titul můžeme dát Bohu? V dějinách náboženství jich máme mnoho. Většinou měli bohové mnoho jmen. Tím se chtělo vyjádřit, že mají mnoho dokonalostí a

že se nemá na žádnou z nich zapomenout. I biblického Boha známe podle mnoha jmen: Stvořitel, Pán, Král, Pastýř. Ale tato řada vrcholí zjevením, že je náš Otec na nebesích. Jen tak je zaručeno, že se k němu můžeme opravdu modlit, že nás slyší a že máme naději na to, že nás vyslyší. Proto se křesťané ve smyslu staré liturgické formule modlí k Bohu Otci, skrze Syna v Duchu svatém.

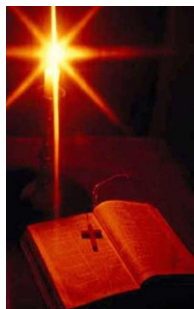
První tři prosby Otčenáše. První tři prosby Otčenáše se vztahují na Boží království. Můžeme je označit jako eschatologické, tj. projevují touhu, aby se plně uskutečnilo to, co Ježíš načrtl ve své horské řeči a zvláště v blahoslavenstvích (Mt 5,3n). Je dobré, když v modlitbě myslíme napřed na Boha a teprve potom na své vlastní zájmy. Tak to alespoň učí mnozí z těch, kdo Otčenáš vysvětlují. Ale není to úplné. Modlíme-li se na prvním místě za uskutečnění Božího království, modlíme se současně i za sebe. Vždyť i my chceme žít v prostředí, které by nám plně odpovídalo. Uvědomujeme si, že jsme „vyhnaní synové Evy“ a že chceme zpátky domů tam, odkud jsme vyšli. Otče náš se nejlépe řekne v otcovském domě. Ve státních režimech se oceňuje tzv. budovatelská činnost a dávají se za ni vyznamenání. I naše modlitba je k tomu, aby budovala svět. Dělá to tím, že jej svěruje do ruky Boží.

Čtyři další prosby Otčenáše se týkají přímo nás samých a vyjadřují stručně všechno, co pro život potřebujeme. Origenovi se zdálo nedůstojné, abychom hned po myšlence na Boží království mysleli na denní chléb, tj. na jídlo a hmotné potřeby. Vysvětluje tedy tuto prosbu jako touhu po eucharistii nebo po hlubším poznání Boha, který je jakoby chléb duší. Nikdo nám ovšem nepřekáží v tak vznešených myšlenkách. Ale Bůh zná líp naši prvorozenost. Ví, jak jsme nešťastní, když nám něco chybí, když máme hlad a bídu. Když se modlíme za vezdejší chléb, uznáváme, že i to, co nám dává příroda a co si vydobýváme prací, je dar Boží. V modlitbě za odpuštění hříchů a za ochranu v pokušení pak objevíme nejlépe, že je Bůh opravdový Otec a že má k němu otevřené dveře každý marnotratný syn, jakmile řekne: „Vstanu a půjdu k svému otci“ (Lk 15,18).

Vyslechli jsme nejkrásnější modlitbu, kterou nám zanechal sám Pán Ježíš. Jeho slova na první poslech zaznívají rozkazovacím tónem: "vy se modlete takto". Tím jistě Pán Ježíš nemyslel, abychom se modlili jen Otče náš, ale chce ukázat, jak by měla vypadat i naše osobní modlitba, modlitba vlastními slovy. Máme se modlit za to, aby Boží království v nás i kolem nás rostlo a prohlubovalo se, aby byl Bůh více poznáván a milován, abychom poznali jeho vůli, měli vše k životu potřebné a měli stále ochotu k odpuštění a smíření. Je naše modlitba tohoto druhu. Nemodlíme se spíše: Pane, Ať jsem zdravý, ať se mi podaří ten a ten záměr, ale tvá vůle mě až tak nezajímá.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 25. ÚNORA 2026

Když se u Ježíše shromažďovaly zástupy, začal mluvit: „Toto pokolení je pokolení zlé. Hledá znamení, ale jiné znamení mu dáno nebude než znamení Jonášovo. Jako Jonáš byl znamením pro Ninivany, tak bude i Syn člověka znamením pro toto pokolení. Královna jihu povstane na soudu proti mužům tohoto pokolení a odsoudí je, protože přišla až z daleké země, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a zde je přece (někdo) víc než Šalomoun. Ninivští mužové povstanou na soudu proti tomuto pokolení a odsoudí ho, protože se na základě Jonášova kázání obrátili, a zde je přece (někdo) víc než Jonáš.“ (Lk 11,29-32)

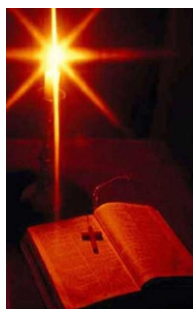

Jonáš byl znamením. Existoval skutečně Jonáš? Tak se ptá moderní čtenář, který nachází v této starozákonní knize mnoho nepravděpodobného. Ve Druhé knize Královské (2 Král 14,25) se mluví o proroku, který měl toto jméno a žil někdy v polovině 8. století před Kristem. Ale máme dojem, že si jeho jméno vypůjčil autor vypravování, které tvoří obsah Jonášovy knihy. Co tedy říci o jeho skutečné existenci. Jeden z moderních exegetů na tuto otázku odpovídá prostě: „Jonáš existuje, ale způsobem odlišným, tj. tak, jak existují zlí vinaři, kteří zabili syna pánova (Mt 21,33-41), jako bohatý člověk a chudý Lazar (Lk 16,19-31), jako marnotratný syn (Lk 15,1-32). V něm by se měli (podle autorova výkladu) rozpoznat všichni náboženští Židé, kteří se po vyhnání shromáždili okolo jeruzalémského chrámu, kteří v sobě živili pocity nacionalismu a pohrdali ostatními lidmi ve světě.“ Kniha Jonáš je tedy stejné podobenství, jaké jsou i paraboly evangelia. Vypravují ne to, co bylo, ale to, co je v nás samých a co si máme uvědomit.

Jonáš odepřel kázat v Ninive. Je tedy obrazem národní uzavřenosti. Považuje své lidi za jediné, kterým je vyhrazeno Boží požehnání. Zdá se to oprávněné. Vždyť Židé byli jediní, kteří znali pravého Boha. Proroci Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Amos hřímali proti zlým pohanům a svolávali na ně Boží tresty. Vždyť pronásledovali jeho lid, znesvětili jeho chrám. Ale přesto, že chce Bůh potrestat jejich zlobu, nechce je zničit, ale obrátit. Jonáše posílá, aby jim kázal. V dějinách církve se podobný stav projevil na počátku 5. století, když barbari zavalili římskou říši a když Alarich se svými hordami zpustošil Řím. Tu si křesťané uvědomili, že už se zbraní barbarům neubrání, ale že jediná obrana je v tom, když je obrátí. A tak se začíná rodit křesťanská Evropa. Císařský Řím už nemá vojevůdce, kteří by se barbarům postavili, ale římská církev má misionáře, kteří jdou k nim, aby jim nesli evangelium. Podobná situace, jak se zdá, čeká i nás v brzké době.

Jonáš se zachránil z moře. Utíkal před Bohem a zjistil, že je Bůh všude i v hlubinách vody, kde se jinak všechno rozloží a zahyne. On odtud vyvázne živý právě zásluhou toho netvora, který je obrazem smrti. Mořská hlubina je ovšem předobraz Kristova sestupu do říše mrtvých. Proto vláda zmrtvýchvstalého Krista je ve znamení Jonáše. Ale je to znamení i našeho vlastního života, který je naplněn útekem před Bohem, neštěstími, ale který jde stále vpřed. Proto i my jsme vyzváni, abychom zpívali s Jonášem jeho hymnus. „Ve své tísní jsem volal k Hospodinu, a vyslyšels mě. Z lůna podsvětí jsem křičel, a slyšel jsi můj hlas. Do hlubiny, doprostřed moře jsi mě vrhl, proud mě obklíčil, všechny tvé

příboje a vlny se přese mě převalily. Řekl jsem si: Jsem zavržen od tvých očí, ale znovu spatřím tvůj svatý chrám“ (Jon 2,3n).

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 26. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům: „Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Vždyť kdo je mezi vámi takový, že dá vlastnímu synovi kámen, když ho poprosí o chléb? Nebo když poprosí o rybu, že mu dá hada? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec dá dobré věci těm, kdo ho prosí. Co tedy chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mt 7,7-12)

Proste a bude vám dáno. Jedna z námitek proti modlitbě bývá: "Je-li Pán Bůh vševědoucí, sám ví, co potřebujeme. Proč bychom ho měli o to prosit? Proč se domáhat, když víme, že on sám na nás myslí a chce nám dobro?" Už svatý Augustin se tou námitkou zabýval. Jeho odpověď je jednoduchá. Prosebná modlitba má pro něho význam především pedagogický. I rodiče učí děti, aby uměly poprosit o to, co jim sami chtějí dát. Tím si uvědomí svou závislost, lépe si ujasní, co vlastně potřebují. Voláme-li k Bohu: "Slyš, Pane!", nepředstavujeme si, že by byl Bůh především hluchý, ale my sami, jak říká sv. Augustin, slyšíme lépe sami sebe, uvědomujeme si své potřeby a svou situaci. Tyto důvody jsou ovšem správné, ale nejsou ještě úplné. Cíl modlitby není jenom něco dostat nebo nedostat. Jde především o to, abychom navázali osobní styk s Bohem. Okolnost, že něco potřebujeme, dává k tomu velmi vhodnou příležitost. Stává se školou modlitby, začátkem opravdového dialogu s Bohem.

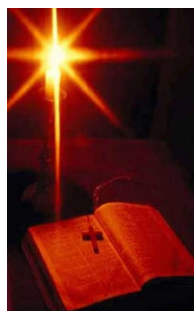
Kdo dá vlastnímu synu kámen, když ho prosí o chléb? Všimněme si, proč a jak se dávají dary. Cizí, když prosí o almužnu, dostane jenom nejmenší minci. Naopak dobří přátelé si vymění někdy dary nákladné. Ty jsou tedy známkou, jak úzce se cítíme spojeni s podarovaným a kolik nám na něm záleží. Nejvíce dávají rodiče dětem, protože cítí jednotu, kterou s nimi tvoří. Také v životě Nejsvětější Trojice dává Otec všechno Synu a Syn má všechno od Otce. Modlitba nás přenáší ze země do Božího života. Máme tedy účast v tomto tajemství. Bůh Otec nám chce dát všechno a vyzývá nás, abychom o to prosili. Chce nám ovšem dát jenom to, co má on sám, tj. všechno dobré, dokonalé a svaté. To je tedy hlavní pravidlo, zač se máme modlit: „Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.“ (Mt 6,33). Slezský mystik Angelus Silesius píše: „Bůh, který je velký, nejraději velké dary dává, ale naše malé srdce nerado je brává.“

Jestliže vy, zlí lidé, dovedete dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec? Velcí filosofové starověku Platón, Aristotelés a jiní nevěřili, že by se Bůh na nebi mohl zajímat o malé a směšné události lidských osudů. Je nad ně příliš povznesený. Teprve

Plotinos, poslední velký pohanský myslitel, zaujal opačné stanovisko. Prohlásil, že dobro se nemůže do sebe uzavřít. Je jako slunce, které vyzařuje na všechny strany. Bůh, který je dobro samo, je tedy stále ochoten dávat. Duchovní autoři užívají příkladu s olejem, který měla žena přilévat v době hladu do nádob na rozkaz proroka. Olej tek l tak dlouho, dokud byly nádoby prázdné. Když se naplnily, přestal téci. Tak je tomu, říkají, i s Boží milostí. Bůh je ochoten nám jí dát tolik, kolik jsme schopni přijmout, nakolik dokážeme vyprázdnit srdce od jiných zájmů a přání. Bůh je svoboda. Svobodně dává a jenom tomu, kdo svobodně přijímá. Nikdo se tedy nemusí bát ho prosit, neponižuje se tím. Ale ať u dobrého Otce hledá jen dobro.

Dnes nás Boží slovo ze Starého zákona seznamuje s knihou Ester (*Est* 4,17ss). Hlavní hrdinkou je půvabná Ester, která se stala manželkou perského krále Achašveroše. Její strýc, Mardocheus, se dostal do sporu s Hamanem, který byl první mezi velmoži. Nechtěl se mu totiž klanět, protože byl žid a klaněl se pouze Bohu. Hamana to rozzuřilo, rozhodl se, že vyhladí všechny židy v Persii a Mardochea že pověsí na šibenici. Královna Ester zavčas uvědomila krále, prozradila mu, že také ona patří k židovskému národu. Král nechal na šibenici, připravenou pro Mardochea, pověsit Hamana a Mardochea ustanovil prvním mužem po sobě. Židé slaví každoročně svátky púrim, 14./15. března - nejveselejší židovský svátek připomínající vysvobození perských židů.

PÁTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 27. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: ‘Nezabiješ.’ Kdo by zabil propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkov, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře.“ (Mt 5,20-26)

Kdo by zavraždil, propadne soudu, ale i ten, kdo se hněvá na bratra. Hněv začíná v citech odporu proti tomu, co se nám skutečně nebo zdánlivě staví do cesty. Dostaneme chuť tu překážku odstranit. Napadne nás hned i nějaký způsob, jak to provést. Hněv ovšem může být spravedlivý i nespravedlivý. Příkladem spravedlivého hněvu je Kristus, když vyhání z chrámu prodavače (Mk 11,15n). Jediná opravdová překážka na cestě k dobru je zlo. Můžeme tedy a dokonce musíme vzplanout hněvem proti zlu. Musí to být ovšem zlo skutečné a nejenom zdánlivé. V pravém a plném slova smyslu se máme hněvat proti

hříchu, ďáblu, zlým myšlenkám. Když jde o lidi, je spravedlivý jenom ten hněv, který vede k dobrému, k nápravě zla a tedy k prospěchu bližního, ne k jeho škodě. Proto, i když je navenek rozhněvaná tvář, v srdci musí být láska, která projevy hněvu ukázně, umírňuje, omezuje jenom na ty příležitosti, kdy je to vhodné.

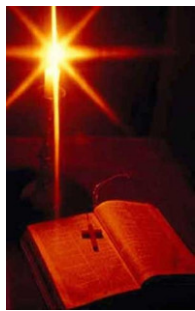
Kdo svého bratra snižuje, propadne veleradě. Stává se občas, že vzplaneme hněvem nespravedlivým. Vzbudí se v nás pocit nelibosti a vzniká chuť pomstít se bližnímu. Slovy ho ponižujeme, zmenšujeme a očerňujeme před jinými. Někdy se přejde i ke skutkům. Nejčastěji se to stává výbuchem citů, které jsou silnější než zdravý úsudek. Takový člověk je podle slov sv. Jana Klimama dočasný blázen, epileptik. Není s ním řeč, až když ho záchvat pomine. Pro něho samého pak nejsou lepší rady než ty, které se vyjadřují lidovými výrazy, jako např. „dýchat zhluboka“, „napočítat do deseti“, „rozbít dřevo, ale ne o hlavu druhého“ apod. Mnoho lidí se omlouvá, že se nedokážou ovládnout, že je to na ně příliš silné. Mnoho příkladů ukazuje, že i velcí světci bývali povahou vznětliví, ale s pomocí Boží a silou vůle se vycvičili tak, že se dovedli ovládnout i tam, kde by i mírné povahy vybuchly hněvem.

Kdo bližního zatracuje, propadne pekelnému ohni. Citový výbuch hněvu prozrazuje slabost charakteru. Daleko nebezpečnější je hněv, který zůstane v duši, i když už citové vzplanutí pominulo. Začne se ledově a rozumně uvažovat o pomstě, odpírá se odpuštění. Podle sv. Řehoře Nysského se takový člověk vylučuje z Božího království. Jemu samému už nebude odpuštěno, protože neodpouští jiným, nezastane se ho Bůh, protože si svou pomstu vyřizuje sám. Ve vypravování o Otcích pouště se čte, jak vyléčili hněvivého tím, že mu dali opakovat "modlitbu": "Děkuji ti, Bože, že tě nepotřebuji, protože si svou spravedlnost vyřizují sám." "Hněvejte se, ale nehřešte!", píše sv. Pavel (Ef 4,26), který sám byl výbušné povahy. Ale dává lhůtu k uklidnění do konce dne: "Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem!"

Říká se: 'konec dobrý, všechno dobré'. Je to přísloví a je to nakonec pravda. Slyšeli jsme, že když se hříšník obrátí bude žít; když však spravedlivý se změní v hříšníka, skončí záhubou. Zdá se nám to jasné, logické. Kde však hledat hranici spravedlnosti a hříšnosti? Vždyť v každém z nás se prolíná dobro se zlem. V každém případě se zdá, je zde řeč o jistém zaměření svého života, jde o jasný životní postoj, o stav dobroty či zloby. Jsou totiž lidé, kteří si řeknou, že se už nachodili do kostela dost, pro kostel také něco udělali a co víc by si Bůh mohl přát? Teď si budu žít podle svého, Bůh mě nezajímá. To je jistě špatný postoj. Bůh není jen nějaké útočiště v dobách nemoci a opuštěnosti, ale je to můj Pán pro něhož žiji svůj život. Nelze tedy žít s Bohem jen na poloviční úvazek. Bůh chce celého člověka.

SOBOTA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 28. ÚNORA 2026

Ježíš řekl svým učedníkům: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Miluj svého bližního' a měj v nenávisti svého nepřítele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým. Jestliže tedy milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci? A jestliže pozdravujete jen své bratry, co tím děláte zvláštního? Copak to nedělají i pohané? Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,43-48)

Miluj bližního, měj v nenávisti nepřítele! Je skutečně ve Starém zákoně takový předpis? Exegeti to vysvětlují tak, že výraz „nenávidět“ tu není tak silný jako v dnešní češtině. „Měj v nenávisti!“ by tedy znělo ve smyslu: „Chovej se nevšímavě! Nestarej se o něho!“ Tak se např. v Deuteronomiu (Dt 21,15-17) mluví o tom, že muž může mít jednu ženu rád, kdežto druhou pak bude „nenávidět“, to znamená opomíjet. Také slovo „nepřítel“ neznamená nutně někoho, kdo by nám chtěl ublížit, ale prostě toho, kdo není přítel, tedy člověka cizího. Kristus tu konstatuje všeobecnou praxi. Tak totiž jednají obyčejně lidé. Všimají si jenom těch, kdo jim jsou blízcí, příbuzných a známých. Ostatní nepozdravujeme a často ani nevidíme. Poselství evangelia má překročit tyto hranice a ohlásit všeobecnost lásky. Všichni lidé se mají stát našimi bližními.

Univerzálnost křesťanské lásky. Mravouka výslovně zdůrazňuje, že se blíženská láska vztahuje na všechny, které miluje Bůh. Náš okruh styků a dobrých skutků je ovšem omezený. Přesto však platí výzva Pseudo-Dionýsius Areopagita: „Čím šířeji, tím božštěji.“ Nemůžeme zůstat lhostejní k utrpení a potřebám lidí, i když jsou daleko a nám zdánlivě cizí. Křesťanská láska se proto umí přenést přes antipatie osobní, rasové, stavovské, národní. Nepříjemné city a odpor k bližnímu mají někdy dost záhadný původ, jindy jsou odůvodněné objektivními nedostatky, jako je např. nepříjemný vzhled, nevychovanost, hrubost, umíněnost, nemoci, které budí odpor. Lékaři, nemocniční ošetřovatelky se musejí někdy silně přemáhat, aby mohli zastávat své povolání. Kristus však dal příklad. Chodil na oběd k farizeům i k celníkům. Proto musíme mít i my dost síly, abychom potlačovali nechuť, která se probudí ve styku s lidmi.

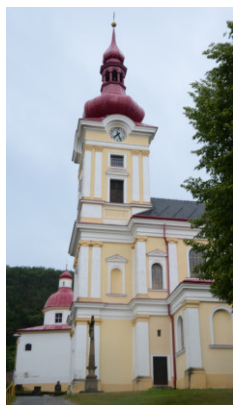
Láska k nepřátelům. Je přirozené, že máme rádi toho, kdo nám dělá dobře. Ale při první krivdě náklonnost vyprchá a člověk se odvolá na zásadu: Jak ty mně, tak já tobě! Evangelium od nás žádá víc a vysvětluje to pěkným přirovnáním: "Tak budete děti svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým". Přirovnání se sluncem se zvlášť líbilo Pseudo-Makariovi a vysvětluje je: Slunce se nemění podle toho, nač svítí, ani se neumaže proto, že vysušuje bahno. Tak i křesťan by neměl měnit svou tvář podle toho, s kým jedná. Má se chovat pěkně k věřícím i nevěřícím, světcům i hříšníkům. Tzv. nepřátelé tedy mají zvláštní význam v našem duchovním vývoji. Na nich se totiž ukáže čistota lásky, která dává a odměnu čeká ne od světa, ale od Lásky věčné.

První dar, který máme věnovat našim bližním je životní svatost. Ta se vztahuje na každého z nás bez ohledu na naše povolání či životní stav. Pán Ježíš totiž pronesl slova "zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte" k zástupům, kde jistě nechyběli rybáři, řemeslníci, ženy, matky, mládež, děti. Co znamená svatost, dokonalost pro většinu lidí? Znamená to především dobře si plnit své povinnosti. Dobře vykonaná práce je prostředkem ke svatosti. Máme se stále zdokonalovat po odborné stránce, pěstovat ctnost spravedlnosti - dávat druhým, Bohu, co jim náleží. Tak se dá posvěcovat práce, radosti i starosti, které nás provází; tak posvěcujeme i své okolí - stáváme se světlem světa a solí země. Odnesme si z Božího slova, že nestačí být dobrým, ale svatým; nestačí být průměrným, ale dokonalým.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA ŽIVOT SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSDICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

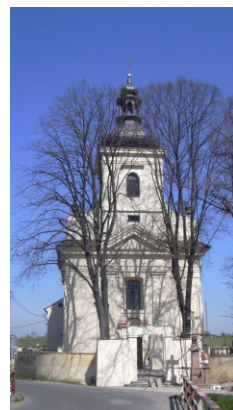

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:**

josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ODPLAŤ KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSDICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,- Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>. pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

16. ÚNORA – SVATÁ JULIÁNA

Narodila se bohatým pohanským rodičům v Nicomédii, na území dnešního Turecka. Byla nadaná a jak dospívala, toužila stále víc po vědění a pravdě. Odvrátila se od bůžků a stala se křesťankou. Její otec ji však přislíbil pohanskému mladíku Eleusiovi. Manželství se mělo uskutečnit v jejích 18 letech. Juliána se dávno předem zasnoubila Kristu a bojovala mezi svým rozhodnutím a poslušností vůči rodičům. Otec ji nutil do sňatku s pohanem Eleusiem, ona však trvala na tom, že jen v Kristu je manželství posvátným a milostiplným svazkem dvou srdcí a že mu podá ruku jen tehdy, očistí-li a posvěti-li tuto pozemskou lásku vírou v Krista. Eleusius se jejím požadavkem cítil velice pobouřen, ač tvrdil, že ji

miluje, ale záhy se jeho náklonnost k ní změnila v zuřivou nenávist. Otec chtěl vězením zlomit její názor a Eleusius, který se dle legendy stal městským prefektem, ji obžaloval jako tvrdohlavou křesťanku a nařídil její mučení. Snad to bylo za vlády Maximina Daia, který křesťany na východě krutě pronásledoval. Juliána byla bičována, pálena pochodněmi i mučena hladem. Jsou uváděna i další muka končící politím tekutým olovem a stětím mečem. Juliánin názor na manželství by měl být vlastní všem mladým křesťanům. Od nepravé lásky k nenávisti je velice blízko i dnes. Je proto velmi důležité, aby se snoubenci dobře poznali a rozuměli si zvláště po duchovní stránce, aby byli schopni vytvářet jednotu a v případě neshod se vždy i usmířit.

17. ÚNORA –

SVATÝ ALEXIUS A DRUHOVÉ

Sedm zámožných měšťanů a obchodníků – Alexej Falconieri, Bartoloměj, Benedikt, Bonfilius Monaldi, Gerardin, Jan a Rikover – zpívali k počtě P. Marie chvály v ulicích města Florencie. O slavnosti Nanebevzetí Panny Marie 15. 8. 1233 se sešli v jednom chrámu, kde se jim dostalo vnitřního oslovení, vyzývajícího k dokonalému

společnému životu. V ten den se jim prý zjevila nebeská Královna oděná do smutku pro staré zášti, které mezi nimi vládlo. Dohodli se, že rozdělí svůj majetek chudým a společně odejdou do ústraní žít poustevnickým životem s rozjímáním o umučení Pána Ježíše a o bolestech jeho Matky. Zašli k biskupu Ardingovi, který jim jejich úmysl schválil, a pak odešli z města. Trvale se usadili na pustém vrchu Monte Senario (severně od Florencie) a odtud scházeli ke kapli zasvěcené Matce Boží s milostným obrazem zvěstování. Kaple jim byla opěrným bodem a hlavní modlitebnou. Zpočátku žili ve volném společenství, ale brzy z návodu biskupa založili nový řád, pro který přijali řeholi svatého Augustina. Oblékli černá mnišská roucha se škapulířem a mimo Alexeje se po noviciátu nechali vysvětit na kněze. Alexej toužil po nejobyčejnější službě, proto z pokory zůstal jen laickým řeholním bratrem. Papež Alexandr IV. jejich řeholi s názvem Služebníci Panny Marie - servitů potvrdil. Význam založení řehole vyniká na pozadí doby, v níž byly v Itálii běžné bratrovražděné rozbroje. Prvním představeným se stal Bonfilius Monaldi. V roce 1253 vstoupil do řádu Filip Benizi, který po 14 letech byl zvolen generálním představeným a velmi přispěl k rozkvětu řádu. Alexej dosáhl věku 110 let a při jeho smrti měl řád již 10 000 členů. Dnešní památku ustanovil papež Lev XIII., který v r. 1888 všech sedm zakladatelů servitů kanonizoval.

18. ÚNORA – SVATÝ ANGILBERT

Narodil se kolem roku 750 a patřil ke dvoru krále Franků Pipina Krátkého. Zde získal vzdělání i vztah s korunním princem, pozdějším Karlem Velikým, kterému se stal rádcem. Stal se i úspěšným básníkem a je vyzdvihována jeho latinská poezie. Nastoupil také duchovní cestu, ale v mravní oblasti nevedl odpovídající život. Zamiloval se do dcery Karla Velikého Berty a měli spolu nemorální vztah, ze kterého se narodily asi dvě děti. Je také uváděn jako velvyslanec významných společností v papežských státech. Měl rezidenci na hradě Centula v Pikardii a začal uctívat sv. Richarda. Byl pak postižen vážnou nemocí, která ho přivedla ke slibu, že pokud bude uzdraven, bude se opravdově věnovat duchovnímu životu. Byl vyslyšen a jakmile nabyl síly, začal bránit zemi před invazemi Dánů. Mimořádné vítězství, které

nad nimi získal, připisoval světcově přimluvě, a to ho také přesvědčilo, aby splnil svůj slib stát se dobrým mnichem. Berta se prý stala řeholnicí. Angilbert jako za úspěch proti dánské invazi, jehož loďstvo podlehl mimořádně silné bouři, dostal od Karla Velikého opatství Saint Riquier v Centule, kde potom sloužil jako vzorný opat. Mimo jiné založil v Centule knihovnu a v opatství zavedl nepřetržité zpívání žalmů a duchovních písní, na kterém se podílelo 300 mnichů, kteří se ve zpěvu asi po stu mladých střídali. Angilbert zemřel několik týdnů po smrti Karla Velikého v roce 814.

19. ÚNORA – SVATÝ BARBÁT

Stal se biskupem v italském městě Beneventu, kde se křesťanství mísilo s modlářstvím a mnozí, přestože chodili na křesťanské bohoslužby, doma ještě tajně uctívali zlatého hada. Tvrdili, že jejich předkům ve válkách přinášel štěstí. Pak se k Beneventu se svým vojskem přiblížil císař Konstans postupující z Konstantinopole a chystal se k jeho dobytí. Teprve v krajní nouzi, kdy císař hrozil vyhlazením města, obyvatelé přijali výzvu svého biskupa Barbáta a slíbili odřeknutí se všech model po předcích. Biskup pak šel do chrámu Panny Marie a v pláči ji úpěnlivě prosil o mocnou přimluvu za vysvobození města. Bylo mu přislíbeno vyslyšení, po kterém šel vojvodovi Romualdovi oznámit, aby tak jako v Ninive všichni kajícně volali k Bohu o pomoc a že budou zachráněni. A stalo se tak. Jen Sesuald, přítel vojvody, oznamující pomoc vojska Romualdova otce, přišel o hlavu, kterou

po useknutí nařídil císař vhodit do města, načež odtáhl.

Město bylo osvobozeno. Veřejné klanění modlám se sice neobjevilo, ale někteří, včetně vojvody Romualda, na nich dále lpěli. Biskup Barbát pokračoval v úsilí o vymýcení zbytků modloslužby. Na vojvodově ženě v nepřítomnosti manžela vymámil zlatého hada a použil jej na nový kalich s patenou.

Po návratu z cesty byl vojvoda nejdříve přítomen mše svaté, po které mu biskup znovu vytkl jeho vztah ke zlatému hadu. Romuald výtky přijal a přislíbil vydání zlatého hada. Pak se dozvěděl, jak s ním již bylo naloženo. Kdyby se to dozvěděl dříve, jeho ženě by se zle vedlo, v té chvíli byl však od zlé moci osvobozen. Do jiného člověka, který to slyšel, však vstoupil zlý duch, protože prohlásil, že by za to svou ženu zabil. Ostatní pak pochopili, jakému nebezpečí se lpěním na modlách vystavovali, a úplně od nich upustili. Do Barbátovy smrti se již v městě modloslužba neobjevila.

20. ÚNORA – SVATÁ HYACINTA A FRANTIŠEK MARTO

***„Dvě svíce, které zažehl Bůh,
aby osvítil lidstvo v jeho temných a neklidných časech“***

Obdiv křesťanského světa ke dvěma fatimským dětem - Františkovi a Hyacintě Marto - dokazuje 264 listů, v nichž biskupové 62 zemí všech kontinentů tlumočili Svatému Stolci mínění mnoha věřících svých krajin v souvislosti s procesem beatifikace¹.

Dříve než bylo možné zkoumat svědectví o *pověsti svatosti* Františka a Hyacinty Marto, bylo třeba dát odpověď na základní otázku: jsou děti schopny vést ctnostný život v

¹ Srv. *Francisci Marto, pueri-Hyacinthae Marto, puellae - Positio super virtutibus*, Romae, 1988, 2-12.

hrdinském stupni, a mohou se tedy stát kandidáty beatifikace či kanonizace? Jezuita Peter Gumpel, relátor případu fatimských dětí, podal k této situaci v roce 1988 následující vyjádření: "V posledních desetiletích se úsudek o morálních schopnostech mladistvých podstatně změnil, takže dnes jsme velmi vzdáleni chápání středověku, ale mínění, která se zastávala až po současné století. Výsledky vědeckého bádání na tomto poli měly silný vliv i na církevní oblast, totiž na pedagogiku a pastorační Církev. Už papež Pius X., jako pastýř duší a světec, s rozhodností otevřel těm nejmenším přístup ke svatému přijímání, a překonal námitky, které přicházely z různých stran. Je významné, že tento svatý papež byl přesvědčen, že v důsledku jeho snahy umožnit dětem přístup ke svatému přijímání, budou moci být v budoucnu kanonizovány i děti. Od dob svatého Pia X. pokročilo i vědecké bádání, což přimělo příslušné autority, aby se vyjádřily k případu kanonizace dětí. Odvolávám se na rozhodnutí plenární kardinálské kongregace, která se uskutečnila 31. března 1981, a která byla s velkou pečlivostí připravována (o názor byla požádána celá spousta odborníků z oblasti psychologie, pedagogiky, dogmatické, morální a spirituální teologie). Shoda závěrů všech zmíněných specialistů je vskutku ohromující. Přirozeně, v posouzení hrdinnosti dětí nelze předpokládat, že jejich život ctností byl na úrovni mnoha dospělých. Avšak v každém posudku na hrdinnost ctností je třeba brát ohled na osobu kandidáta, na jeho věk, pohlaví, prostředí ve kterém vyrůstal a žil, na jeho životní stav, na osobní povolání a milosti, kterých se mu od Boha dostalo, a které Bůh uděluje naprosto svobodně"².

Francisco Marto se narodil 11. června 1908 v kraji Aljustrel, ve farnosti Fatima, v obci Vila Nova de Ourém. Zde se narodila i Hyacinta, která spatřila světlo světa 11. března 1910. Jejich rodiče vlastnili malou zemědělskou usedlost a několik ovcí. Žili tedy velmi skromně, nikoli však v bídě. Velkou péčí věnovali křesťanské výchově svých dětí. František, spolu s jinými, navštěvoval hodiny katechizmu u tety Růženy: šlo zajisté o první uvedení do křesťanské nauky. Doma byli navyklí se modlit a občas také se modlili růženec. V šesti letech začal František vyvádět na pastvu malícké otcovo stádo. Někdy jej doprovázela i mladší sestra Hyacinta. Při hlídání ovcí se obvykle potkávali se strýcovým stádem, které vyváděla na pastvu Lucie, která bylo o něco starší než oni (narodila se v roce 1907)³. Tři děti trávily téměř celé dny mimo domov, staraly se o ovce a čas si krátily dětskými hrami.

² "Zpráva relátora případu Františka a Hyacinty Marto, p. Petera Gumpela S.I.", tamtéž, cit. 2-3.

³ Lucie je dcerou Antonia dos Santos a Marii Rosy, kteří sídlili v Aljustrelu; je poslední ze sedmi sourozenců (jeden bratr a pět sester). Jako jediná z tzv. "fatimských vizionářů" dosud žije. Ve 14-ti letech vstoupila do koleje sester Dorotejek ve Vilar (Oporto). V 19-ti letech se stala dorotejskou novičkou v Tuy (Španělsko). 3. října 1934, u příležitosti slavných slibů, sdělil leirijský biskup její pravou totožnost, kterou sestra Lucie z poslušnosti stále držela v tajnosti. V roce 1948 dostala od papeže Pia XII. souhlas, aby se mohla přestěhovat na Karmel v Coimbra, kde dosud - jako třiadevadesátiletá žije svůj život

"František jakoby ani nebyl Hyacintiným bratrem - říká sestřenice Lucie - snad kromě podoby. Nebyl vrtošivý a neposedný jako ona. Naopak, byl klidný a vlídný povahy. Když mu při našich hrách a zábavách někdo upíral jeho vítězství, nekladl odpor a místo přenechal. Omezil se jen na dotaz: "Myslíš, žes vyhrál? No, dobře! Mně na tom nezáleží"⁴.

Hyacinta byla docela jiná než František, jak píše Lucie: "Společnost s ní se někdy stávala dost nesnesitelnou vzhledem k jejímu příliš urážlivému charakteru. Jakýkoli nepatrný problém, kterých se při dětské hře objeví, stačil k tomu, aby se podrážděně stáhla do kouta, zamračená, uvazujíc mezka, jak jsme říkali. [...] Už tehdy (ještě před událostmi roku 1917) však měla dobré srdce: a dobrý Bůh ji obdařil sladkým a něžným charakterem, díky němuž byla současně láskyhodnou a přitažlivou"⁵.

Poté, co pojedli, měli ve zvyku recitovat některé modlitby. S jednoduchostí, která je vlastní dětem, se mnohdy spokojili jen se "Zdravas Maria" a "Otče náš", přičemž ostatní modlitby vynechali, aby byli dříve hotovi a tak jim zbylo více času na hry.

Na podzim roku 1916, právě když pásli malé stádo ovcí na *Loca do Cabeça*, prožili tři pasácci podivuhodné setkání s '*Andělem eucharistie*'. Podle toho, co nám Lucie sdělila, se jim tehdy ukázal anděl, který v levé ruce držel kalich, zatímco v pravé nad ním držel hostii, z níž do kalicha kanuly krůpěje krve. Anděl sám poklekl po boku tří dětí a vyzval je, aby spolu s ním třikrát opakovaly tuto invokaci: "Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu svatý, hluboce se vám klaním a obětuji drahocenné tělo, krev, duši a božství Ježíše Krista, přítomného ve všech svatostáncích světa, jako náhradu za urážky, svatokrádeže a nezáměry, kterým je uražen. Pro nekonečné zásluhy jeho Svatého Srdce a Neposkvrněného srdce Mariina, vás prosím za obrácení ubohých hříšníků". Poté co mírně pozvedl kalich a hostii, anděl podal Lucii hostii, zatímco Hyacintě a Františkovi podal obsah kalicha. Když tak učinil řekl: "Vezměte a pijte tělo a krev Ježíše Krista, strašlivě znevážené nehodnými lidmi. Odčिňte jejich zločiny a těšte svého Boha". Potom se znovu vrhl na zem, třikrát opakoval stejnou modlitbu: "Nejsvětější Trojice..." a pak zmizel⁶.

V trojici dětí od onoho dne sílila potřeba modlitby, tak, jak jim bylo sděleno. Zvláště u Františka rostla touha přijmout Ježíše v eucharistii a co nejdéle prodlévat před svatostánkem, aby tak dělal společnost Ježíšovi, který je lidmi odmítán a uražen. U Hyacinty se zvláště po jednom ze zjevení Panny Marie, k nimž poté došlo, rozvinul hluboký soucit s hříšníky a utrpením, kterému jdou vstříc, jestliže se neobráť. Proto v ní sílila modlitba za obrácení hříšníků a současně duch oběti a pokání.

Když 13. května 1917 pásly děti stádo na Cova da Iria, byly překvapeny zjevením Naší Paní, která jim přikázala, aby se tam vracely každého třináctého dne v měsíci až do října. Během zjevení 13. července bylo třem dětem svěřeno tajemství, které nesměly nikomu sdělit⁷. V průběhu tohoto zjevení - podle sestry Lucie - jim Paní z nebe řekla: "Obětujte se za hříšníky a často opakujte, zvláště když přinášíte nějakou obět: Ó Ježíši! Je to z lásky k tobě, pro obrácení hříšníků a za odčinění hříchů spáchaných proti Mariinu

modlitby a pokání. Napsala knihu svých pamětí (*Paměti sestry Lucie*, vydáno péčí L. Kondora ve Fatimě v r. 1980).

⁴ *Tamtéž*, str. 118.

⁵ *Tamtéž*, str. 21s.

⁶ *Tamtéž*, str. 62s a 22.

⁷ Srv. *tamtéž*, str. 156.

Neposkvrněnému srdci"⁸. Toto doporučení se stalo, zvláště pro Hyacintu, důležitým východiskem a charakteristikou jejího života modlitby, můžeme říci její spirituality.

Když se 13. srpna děti chystaly, že půjdou na Cova da Iria, postavil se jim do cesty Arturo de Oliveira Santos, úředník obecního úřadu Vila Nova de Ourém, svobodný zednář a volnomyšlenkář, který nenáviděl Církev: vyhrůžkami a nátlakem se je snažil přinutit, aby mu sdělily tajemství. Na jejich rozhodné odmítnutí reagoval hrozbou, že je nechá zaživa usmažit v kotli s vařícím olejem; avšak ani přes tuto krutou hrozbu, žádné z nich nepodlehlo nátlaku, ani nezjevilo tajemství, které jim Panna Maria svěřila⁹.

K objasnění, co znamenají "hrdiné ctnosti" u dětí, bylo řečeno, že při jejich hodnocení nelze očekávat něco výjimečného. To platí i v případě sourozenců Martových: jsou a zůstanou dětmi, které úměrně svému věku věrně odpověděly na nezasloužené Boží výzvy a žily proto opravdovým křesťanským životem, přesahujícím onen běžný způsob života, s jakým se setkáváme u hodných, křesťansky vychovávaných dětí jejich věku. Vždyť přece událost jejich uvěznění, hrozby, kterým byly vystaveny – dokonce že budou vhozeni do kotle s vařícím olejem a tak zemřeli - , stejně jako jejich odmítání zjevit tajemství, tedy projev věrnosti slibu, který dali Paní, vynášejí na světlo skutečnost, že i děti, vedené a podněcované Boží milostí, jsou s to vykonat mimořádné a v úzkém slova smyslu vskutku „hrdinské“ činy.

Kvůli odmítnutí, kterým odpověděli na důrazné naléhání starosty, byly tři děti zavřeny do městského žaláře v Ourém. Tam se je vězni snažili přesvědčit, aby sdělily, co vědí; jedinou odpověď, které se pasácků dočkali však byla jen výzva, aby žili křesťansky a modlili se s nimi růženec. Současně se vzájemně povzbuzovali a jeden druhého podpírali; je dojemné číst, co o tom poznamenala Lucie: „Ve vězení se (František) ukázal být velmi oduševnělým a snažil se rozebrat Hyacintu v jejich nejtesnějších hodinách. Když jsme se ve vězení modlili růženec, viděl, že jeden z vězňů klečel s čapkou na hlavě. Přistoupil tedy k němu a říká: „Chcete-li se modlit, musíte si sundat rádiovku“. Onen chudák mu ji hned dal, a on ji hned položil na svou čepici na stoličce. Zatímco vyslyšeli Hyacintu, říkal mi s

hlubokým klidem a radostí: „Jestli nás zabijí, jak tvrdí, zakrátko budeme v nebi! Jak úžasné! Na ničem mi nezáleží“. Po chvíli ticha: „Kéž by Bůh dal, aby se Hyacinta nebála. Pomodlím se za ni Zdravas Maria“. A hned si sundal čapku a modlil se.

Když jej strážce zahlédl v tomto postoji, zeptal se ho: „Co to říkáš?“ „Modlím se Zdravas Maria, aby se Hyacinta nebála“.

„Malou Hyacintu nejvíce trýznila odloučenost od rodičů. Ale když jí František řekl: „Neplač, budeme to

všechno obětovat Ježíši za hříšníky“, a pozvedl oči a ruce k nebi řka: „Ach, můj Ježíši! Z lásky k vám, za obrácení hříšníků“, Hyacinta dodala: „A také za Svatého otce a na usmíření za hříchy spáchané proti Mariinu Neposkvrněnému Srdci“. Až 15 dne toho měsíce byly děti vráceny zpátky rodičům, a čtyři dny nato – 19. srpna, měly tři z nich

⁸ *Tamtéž*, str. 160.

⁹ *Tamtéž*, str. 72-77 a 35s.

stejně zjevení jako předtím. Při všech těchto zjeveních František viděl Madonu, ale neslyšel, co říká. Dvě ostatní děti mu následně sdělily, co bylo řečeno, jak je k tomu zmocnila sama Paní. U Františka upoutává jeho upřímná dobrota, věrná vytrvalost, duch oběti a modlitby, stejně jako jeho touha přistupovat ke svatému přijímání a moci být brzy přijat do ráje, kam, jak doufal, se - podle odpovědi Matky Boží na jednu jeho otázku - se záhy dostane.

V říjnu 1917 začal František chodit do školy. Její budova, která se nacházela blízko farního kostela, byla vzdálena něco přes dva kilometry od domova. Když se František ubíral do školy, využíval toho, že přecházel kolem kostela a trávil dlouhý čas před „skrytým Ježíšem“, jak jej nazýval. Často když chodíval spolu s Lucií, říkával jí: „Poslyš! Ty běž do školy; já zůstanu tady v kostele u skrytého Ježíše. Mně už nestojí za to, abych se chodil učit číst; zanedlouho jdu do nebe. Až se budeš vracet, stav se pro mě“. A vsutku, když se Lucie vracela ze školy domů, našla ho na modlitbách před svatostánkem. Od téže Františkovy sestřenice se dále dovídáme, že byl milovaným dítětem, a když se modlil a chtěl přinést nějakou oběť, raději se vytrácel a skrýval; nezřídka se stávalo, že jej Lucie a Hyacinta vypátraly, jak se skrývá za zdí či keřem: chytře jim zmizel z očí, aby poklekl a modlil se anebo, jak říkával, „myslel“ na našeho Pána a utěšoval ho, protože „je pro tolik hříchů tak smutný“.

Tak uplynulo pár měsíců, když se tu na podzim roku 1918 šířila po Evropě a zvláště na iberském poloostrově zhoubná forma epidemie zánětu plic, zvaná „španělská“. Postihla všechny členy rodiny Martových, vyjma otce. Františka zasáhla natolik, že i když na krátkou dobu ozdravěl, že mohl aspoň občas do kostela, už nikdy se z nemoci nedostal. Jeho stav se naopak stále zhoršoval. Sužovaly ho intenzívní bolesti, ale snášel je trpělivě, ba dokonce s radostí a v duchu pokání: obětoval je - spolu s dalšími dobrovolnými sebezápory - za obrácení hříšníků, přičemž dlouhé hodiny trávil ponořen do modlitby. Ještě než onemocněl prahnul po tom, aby mohl přijmout svaté přijímání a mnohokrát o to žádal pana faráře; avšak podle tehdejších zvyklostí se záležitost stále odkládala, což bylo pro něj velikým trestem. Koncem března 1919 František upadal do častých krizí pláče, způsobených právě touhou moci přistoupit ke svatému přijímání.

Když bylo 2. dubna zjevné, že smrt se blíží, přišel k němu pan farář, aby ho vyzpovídal: František vykonal zpověď s hlubokou zbožností. Následujícího dne, velmi brzy ráno, jen co kněz vešel do pokoje, aby mu podal viaticum, František se snažil důstojně posadit, ale síly ho opustily a padl zpátky na polštář. „Vždyť můžeš přijmout našeho Pána i vleže“, chlácholila ho babička. Ježíš tak překročil práh jeho nevinného srdce. Po dlouhé modlitbě a díkůvzdání, jeho první slova, kterými se obrátil na maminku byla: „Kdy mi otec zase přinese skrytého Ježíše?“. Přál si znovu přistoupit ke svatému přijímání. Už k tomu ale více nedošlo: 4. dubna 1919 zemřel ve věku deseti let a devíti měsíců.

Hyacinta, která byla tak láskyplně spjata s Františkem, „mnoho pro smrt bratra trpěla. Bývala dlouho zadumaná, a když se jí ptali, nad čím přemýšlí, odpovídala: „Na Františka.

Ach, kdybych ho aspoň mohla vidět!“, a oči se jí zalily slzami. Také ona byla stížena španělskou horečkou. Dlouho předtím, než se mluvilo o tom, že bude hospitalizována v nemocnici Vila Nova de Ourém, pravila jednoho dne sestřenici Lucii: „Matka Boží chce, abych vstoupila do dvou nemocnic, nikoli však, abych se uzdravila, nýbrž proto, abych více trpěla z lásky k Pánu a za hříšníky“.

V létě 1919 byla převezena do nemocnice, kde pobyla od 1. července do 31. srpna. Nato se vrátila domů. Její stav se však začal zhoršovat; byla stížena hnisavým zánětem pohrudnice. Proto byla 21. ledna 1920 převezena do Lisabonu, aby se jí dostalo důkladnější péče. Byla hospitalizována v sirotčinci Madony zázraků, ale odtamtud byla 2. února převezena do nemocnice D. Estefânia, kde byla desátého dne téhož měsíce operována. 20. února se cítila špatně. Přijala tedy svátosti. Zavolali kněze, který ji vyzpovídal; ona s naléhavostí prosila o viatikum, a ujišťovala, že ještě téhož dne zemře. Protože však její stav nevzbuzoval obav, kněz její prosbu odkázal na následující den. Maličká se s tím smířila, a nabídla i tuto oběť za hříšníky. Ještě téže noci, kolem půl jedenácté, Hyacinta tiše zesnula, aniž by u ní byl někdo z blízkých. Bylo jí devět roků a jedenáct měsíců. Papež Jan Pavel II. během své apoštolské cesty do Portugalska, 13 května 2000 na pláni proti fatimské bazilice, postavil na svícen *pastorinhos*, Františka a Hyacintu, dvě svíce, které zažehl Bůh, aby osvětlil lidstvo v jeho temných a neklidných časech.

Eucharistie v kapli Zjevení na Cova Iria ve Fatimě, 25. 6. 2009, *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*.

Temos Mãe! „Na nebi se objevila [...] žena oděná sluncem“ – prohlašuje vizionář z ostrova Patmos v Apokalypse (Zj 12,1) a poznamenává, že byla v jiném stavu a měla

porodit syna. Potom jsme v evangeliu slyšeli Ježíše, jak říká učedníkovi: „To je tvá matka“ (Jan 19,26-27). **Máme Matku!** „Tak krásná paní,“ komentovali to onoho požehnaného dne, 13. května před sto lety, cestou domů mezi sebou fatimští vizionáři. A večer se Hyacinta nedokázala udržet a vyjevila tajemství mamince: „Viděla jsem dnes Madonu.“ Viděli nebeskou Matku. Stejným směrem jako jejich oči se dívaly oči mnohých, ale... nespátřily nic. Panenská Matka sem nepřišla, abychom ji viděli. Na to budeme mít celou věčnost, rozumí se, pokud dojdeme do nebe.

Ona však předpovědí a varováním před nebezpečím pekla, kam směřuje - často předkládaný i vnucovaný – život bez Boha a znesvěcující Boha v Jeho stvoření, nám přišla připomenout Světlo Boha, který přebývá v nás a přikrývá nás, neboť – jak jsme slyšeli v prvním čtení, „dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu“ (Zj 12,5). A podle Luciiných slov se tři vizionáři nacházeli ve Světle Božím, které vyzařovalo z Madony. Přikryla je svým pláštěm ze Světla, které jí dal Bůh. Podle mínění a citění mnoha, ne-li přímo všech poutníků, je Fatima především tímto pláštěm Světla, který nás přikrývá tady stejně jako kdekoli jinde na Zemi, když se utíkáme pod ochranu Panenské Matky, abychom Ji prosili, jak učí Salve Regina (*Zdrávas Královno*), „ukaz nám Ježíše“.

Drazí poutníci, máme Matku. Přimknuti k Ní jako děti prožíváme naději, která spočívá na Ježíši, protože, jak jsme slyšeli ve druhém čtení, „v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění“ (Řím 5,17). Ježíš svým nanebevstoupením usadil vedle nebeského Otce naše lidství, které přijal v lůně Panenské Matky a které už nikdy neopustí. Upevněme jako kotvu naši naději

v onom lidství umístěném na nebi po Otcově pravici (srov. Ef 2,6). Tato naděje ať je v životě nás všech vzpruhou! Nadějí, která nás nese neustále, až po poslední výdech.

V síle této naděje jsme se shromáždili tady, abychom poděkovali za nespočetná požehnání, kterých se nám z nebe dostalo během těchto sta let, která plynula pod pláštěm Světla, jež Madona, počínaje tímto Portugalskem oplývající nadějí, rozprostřela do čtyř rohů Země.

Díváme se na příklad svatých Františka a Hyacinty Martových, které Panna Maria uvedla do nezměrného moře Božího Světla a přiměla je, aby se klaněli Bohu. Odtud se jim

dostávalo sil k překonávání protivenství a utrpení. Boží přítomnost se stala konstantou jejich životů, což se zřetelně projevuje úpěnlivou modlitbou za hříšníky a ustavičnou touhou být u „Ježíše skrytého“ ve svatostánku. Ve svých Pamětech (III, č.6) sestra Lucie dává slovo Hyciantě, která těsně po té, co se jí dostalo vidění, říká: „Nevidíš plno ulic a cest a pole plná lidí, kteří pláčou hladem, protože nemají co jíst? A Svatého otce v kostele v modlitbě před Neposkvrněným Srdcem Panny Marie? A tolik lidí, kteří se s ním modlí?“ Děkuji, bratři a sestry, že jste mě doprovodili! Nemohl jsem sem nepřijít, abych vzdal úctu Panenské Matce a svěřil jí její syny a dcery. Pod jejím pláštěm se neztratí; z jejích rukou přichází naděje a pokoj, jež potřebují a které vyprošuji všem svým bratrům ve křtu a v lidství, zejména nemocným a postiženým, vězněným a nezaměstnaným, chudým a opuštěným. Nejdražší bratři, prosíme Boha s nadějí, aby nám lidé naslouchali; a obracejme se k lidem s jistotou, že nás podporuje Bůh.

On nás totiž stvořil jako naději pro druhé, naději, která je skutečná a uskutečnitelná v každém životním stavu. „Požadováním“ a „vyžadováním“ plnění povinností vlastního stavu (List sestry Lucie, 28. února 1943), tady nebe vyhláší skutečnou a všeobecnou mobilizaci proti lhostejnosti, která zmrazuje srdce a zhoršuje naši krátkozrakost. Nechceme být potracenou nadějí! Život může přežít jedině díky velkodušnosti jiného života. „Jestliže pšeničné zrnó nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek“ (Jan 12,24) – to řekl a uskutečnil Pán, který nás neustále předchází. Když procházíme křížem, On už jím prošel před námi. Nevystupujeme tak na kříž, abychom našli Ježíše, nýbrž On se ponížil a sestoupil na kříž, aby našel nás, přemohl v nás temnoty zla a přivedl nás zpět ke Světlu.

Pod Mariinou ochranou jsme ve světě ranními hlídkami, které dovedou kontemplovat pravou tvář Ježíše Spasitele, jež se zaskvěla o Velikonocích, a znovu objevit mladou a krásnou tvář církve, která září, když je misijní, přívětivá, svobodná, věrná, chudá na prostředky a bohatá láskou. /Papež František v homílii svatořečení Fatimských dětí, 13.5.2017)

21. ÚNORA – SVATÝ PETR DAMIANI

Narodil se v Ravenně roku 1007 v rodině šlechtického původu, ale nuzného postavení. Stal se oboustranným sirotkem a prožil dětství, které nebylo ušetřeno útrap a soužení, třebaže se mu jeho sestra Roselinda snažila nahradit maminku a starší bratr Damian jej adoptoval za syna. Právě proto se později nazýval Petr Damiani, Petr Damián. Formaci obdržel nejprve ve Faenze a potom v Parmě, kde již ve svých 25 letech působil jako učitel. Kromě solidní kompetence na poli práva si osvojil také vybroušený styl v umění psát – *ars scribendi* – a díky své znalosti velkých latinských klasiků se stal „jedním z nejlepších latiníků své doby, jedním z největších spisovatelů latinského středověku“ (J. Leclercq, *Pierre Damien, eremite et homme*

d'Eglise, Roma 1960, str. 172). Vyjadřoval se v nejrůznějších literárních žánrech: od dopisů k homiliím, od hagiografií k modlitbám, od básní k epigramům. Jeho vnímavost pro krásu ho přivedla k básnické kontemplaci světa. Petr Damiani chápal svět jako nevyčerpatelné „podobnost“ a zásobu symbolů, z nichž vychází interpretace vnitřního života i božské, nadpřirozené reality. V této perspektivě jej kolem roku 1034 přivedla kontemplace absolutního Boha k postupnému odloučení od světa a jeho pomíjivých skutečností. Vstoupil do kláštera Fonte Avellana, který byl založen jen několik desetiletí předtím, ale byl již proslulý svou přísností. K užitku mnichů napsal biografii - *Vita* - zakladatele svatého Romualda z Ravenny a zároveň přispěl k prohloubení jeho spirituality a předložil jeho ideál eremitského mnišství. Jedna podrobnost si zaslouží zmínky. Poustevna Fonte Avellana byla zasvěcena Svatému Kříži a Kříž je křesťanské tajemství, které Petra okouzlovalo více než všechna ostatní. „Nemiluje Krista, kdo nemiluje Kristův kříž“, tvrdí (*Sermo XVIII*, 11, str.117) a označuje se za „*Petrus crucis Christi servorum famulus* – Petr, služebník služebníků Kristova kříže“ (*Ep.* 9,1). Kříži věnuje Petr Damiani krásné modlitby, v nichž ukazuje kosmickou dimenzi tohoto tajemství, které objímá celé dějiny spásy: „O blažený kříži – volá – klaní se ti, káže o tobě a uctívají tě víra patriarchů, výroky proroků, soudcovský senát apoštolů, vítězné šiky mučedníků a řady všech svatých“ (*Sermo XLVII*, 14, str. 304). Draží bratři a sestry, příklad svatého Petra Damianiho nutí i nás hledět stále více na Kříž jako na nejvyšší skutek lásky Boha vůči člověku, kterým nám byla dána spása. Kvůli chodu poustevnického života zredigoval tento velký mnich Řeholi řádu, v níž silně zdůrazňuje „strohost poustevny“: mlčení v klášteře, kde je mnich povolán strávit život v denní i noční modlitbě, v dlouhých a přísných postech; musí se cvičit v uplatňování velkodušné bratrské lásky a ve stále pohotové a ochotné poslušnosti převorovi. Při studiu a denní meditaci Písma svatého Petr Damiani odhaluje tajemné významy Božího slova, v němž nalézá potravu pro svůj duchovní život. Z tohoto hlediska označuje poustevnickou celu za „hovornu, kde Bůh rozmlouvá s lidmi“. Poustevnický život je pro něho vrcholem křesťanského života; je „vrcholem životních stavů“, protože mnich, osvobozený od světských vazeb a vlastního já, dostává „zálohu Ducha svatého a jeho duše se blaženě sjednocuje s nebeským Ženichem“ (*Ep* 18, 17; srov. *Ep* 28,43ss.). To je důležité i dnes pro nás, třebaže nejsme mnichy: umět v sobě vytvořit ticho a naslouchat hlasu Boha; hledat jakousi „hovornu“, kde s námi mluví Bůh. Přijímání Božího slova v modlitbě a v meditaci je cesta života. Svatý Petr Damiani, který je bytostně mužem modlitby, meditace a kontemplace, byl také vytříbeným teologem: jeho reflexe o různých věroučných tématech jej vedla k důležitým závěrům pro život. Tak například jasně a živě podává trinitární nauku již s užitím biblických a patristických textů pomocí třech základních pojmů, které se později stali rozhodujícími také pro západní filosofii: *processio*, *relatio* a *persona* (srov. *Opusc. XXXVIII: PL CXLV*, 633-642; a *Opusc. II a III: ibid.*, 41ss a 58ss). Poněvadž jej však teologická analýza tajemství vede ke kontemplaci vnitřního života Božího a nevýslovného dialogu lásky třech božských Osob, vyvozuje z toho asketické závěry pro život v komunitě i pro samotné vztahy mezi latinskými a řeckými křesťany, kteří byli v této věci rozdělení. Také meditace o postavě Krista má významné praktické ohlasy, protože celé Písmo je soustředěno kolem Něho. Samotný „židovský lid“ – poznamenává Petr Damiani – prostřednictvím stránek Písma svatého nese na svých bedrech Krista“ (*Sermo XLVI*, 15). Proto Kristus, dodává, musí být středem mnišského života: „Kristus musí být slyšen v našem jazyku, musí být viděn v našem životě, Kristus musí být vnímán v našem srdci“ (*Sermo VIII*, 5). Vnitřní sjednocení s

Kristem zavazuje nejenom mnichy, ale všechny pokřtěné. Nalézáme zde silný podnět také my, abychom se nenechali zcela pohltit činností, problémy a starostmi všedního dne a nezapomínali přitom, že Ježíš musí být opravdu středem našeho života.

Společenství s Kristem vytváří jednotu lásky mezi křesťany. V dopise č. 28, který je geniálním eklesiologickým pojednáním, Petr Damiani rozvíjí hlubokou teologii církve jakožto společenství: „Kristova Církev – píše – je sjednocena poutem lásky do té míry, že stejně jako je v mnoha členech jedna, tak je mysticky naprosto celá v jediném svém členu, takže celá univerzální církev se právem nazývá jedinou Kristovou Nevěstou v jednotném čísle, a každá vyvolená duše je skrze svátostné tajemství považována plně za církev“. Toto je důležité: nejenom, že celá univerzální církev je jednotná, ale v každém z nás by měla být přítomná církev ve své úplnosti. Služba jedince se tak stává „výrazem univerzality“ (Ep 28, 9-23). Nicméně ideální obraz „církve svaté“ vylíčené Petrem Damianem nekoresponduje – což on dobře věděl – s realitou doby. Proto se nebojí poukazovat na nešvary, existující v kláštrech a mezi klérem zejména v důsledku praxe udělování investitury církevních úřadů laickými autoritami: někteří biskupové a opati si počínali spíše jako panovníci svých poddaných než jako pastýři duší. Jejich morální život nezřídka velmi zklamal očekávání. Proto s velkou bolestí a zármutkem roku 1057 Petr Damiani opustil klášter a přijal, byť nerad, jmenování kardinálem a biskupem Ostie. Začal tak plně spolupracovat s papeží v nesnadném úsilí o reformu církve. Zjistil, že nestačilo rozjímat a musel se zřít krásy kontemplanace, aby sám přispěl k dílu obnovy církve. Zřekl se tak krás poustevny a odvážně podnikal četné cesty a mise. Deset let poté pak pro svou lásku k mnišskému životu obdržel roku 1067 dovolení vrátit se do Fonte Avellana a odstoupil z vedení diecéze. Jeho oddech však trval krátce. Již po dvou letech byl pozván do Frankfurtu, aby se pokusil zabránit rozvodu Jindřicha IV. a manželky Berty. Další roky poté roku 1071 jde do Montecassina světit opatský chrám a počátkem roku 1072 se vydává do Ravenny, aby vyjednal smír s místním arcibiskupem, který podporoval protipapeže, čímž vyvolal interdict nad celým městem. Během zpáteční cesty do své poustevny jej nečekaná nemoc přinutila zastavit se ve Faenze v benediktinském klášteře S. Maria Vecchia za hradbami a tam v noci z 22. na 23. února roku 1072 umírá. Drazí bratři a sestry, je velkou milostí, že Pán v životě církve vzbudil osobnost tak kypící, bohatou a složitou jako byl svatý Petr Damiani. Není běžné setkat se s tak živými a pronikavými teologickými a duchovními díly jaká napsal poustevník z Fonte Avellana. Byl mnichem do všech důsledků v takových formách přísnosti, které by se dnes mohly zdát dokonce přehnané. Tímto způsobem však učinil z mnišského života výmluvné svědectví primátu Boha a pobídku pro všechny, aby kráčeli cestou svatosti, osvobození od každého kompromisu se zlem. Velkou přísností a oslnivou důsledností se zcela vyčerpal v díle reformy církve své doby. Daroval všechny svoje duchovní a fyzické energie Kristu a církvi, ale zůstal vždy, jak se rád nazýval, *Petrus ultimus monachorum servus*, Petr, poslední služebník mnichů. /Benedikt XVI./

22. ÚNORA – STOLEC SVATÉHO PETRA

Ve středověkých italských katedrálách se obdivují bombastické katedry, na kterých zasedají biskupové při liturgii. On byl totiž normálně i feudální pán. Ve školách jsou

katedry daleko skromnější, dnes také i v kostelech. Jsou známkou učitele. Naše společnost, která už není feudální nevidí v biskupu pána, ale autentického učitele víry. V tomto smyslu se užívá slova i v evangeliu, kde se mluví o farizeích a zákonících jako o těch, kteří zasedli na katedru, stoliči Mojžíšovu (Mt 23,2). Tím se označuje nejenom jejich specializace, ale také posloupnost se slavným předchůdcem. V tomto smyslu se mluví o katedrách i na universitách. Jsou tam katedry pro filosofii, pro historii, pro občanské právo atd. Když se některý profesor pochlubí, že přebral na Masarykově universitě v Brně katedru po Arne Novákovi, už víme, že učí historii české literatury a očekáváme, že bude pokračovat v jeho duchu. Podobně uhádneme snadno, jaké vyučování máme očekávat od toho, kdo zasedá na katedru biskupskou. Pro ověření jeho autority se však ptáme, po kom ji vlastně přebírá. Některá biskupská

sídla odvozují svůj původ od apoštolů. Tak se v římské bazilice pietně uchovává relikvie, o které se říká, že to byla katedra, na níž sedával sv. Petr. Jiná biskupská sídla považují za své zakladatelky jiné apoštoly nebo alespoň proslulé Otce staré církve, jako např. Milán se odvolává na sv. Ambrože. Ve střední a severní Evropě, kam přišlo křesťanství později, biskupské katedry se odvolávají na světce, který je posvětil svou horlivostí. Proto nazýváme pražskou katedru svatovojtěšskou. Ale první autorita, od které všechny biskupské katedry pocházejí, je sám Ježíš Kristus. Jejich zakladací listina je v samém evangeliu: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsme vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mt 28,18-20). Taková slova nemohl a nemůže pronést žádný jiný zakladatel katedry. Může jenom doporučit svým učedníkům, aby byli věrni jeho instrukcím, ale nemůže slíbit, že bude s nimi. Mohou pronášet jeho slova, věrně opakovat, co řekl jejich mistr. Ale nemohou zpřítomnit jeho osobu. Učedníci Kristovi jsou naopak posláni právě k tomu. Uvedu jenom příklady dvou světců, kteří tak plně chápali své poslání. Sv. Řehoří Naziánskému dali ve 4. století přezdívku „Ústa Kristova“. Byl básník a rozhodl se, že zasvětil svůj jazyk Boží službě tak, aby skrze něho Kristus mluvil lidem řecky, tj. kulturním jazykem té doby. Napsal o tom báseň, ve které vypravuje o svém životě. O tři sta let později jiný Řek ze Soluně Konstantin-Cyryl se tuto báseň učil zpaměti a vyvolil si Řehoře za svého osobního patrona. Ale protože uměl také slovansky a prozřetelnost ho spolu s bratrem Metodějem poslala na Moravu, odhodlal se k tomu, aby jeho ústy Kristus mluvil slovansky. Bylo k tomu potřeba mnoho odvahy. Z historie známe úspěch misie těchto dvou bratrů a když si je připomínáme, dodnes se modlíme: „Dědictví otců zachovej nám, Pane!“ To, čeho si tak dobře byli vědomi světci, které jsme uvedli, platí o všech, kteří vysvětlují Kristovu pravdu. On je s nimi, ovšem v různých stupních, na prvním místě v těch, kteří jsou nástupci sboru apoštolů v čele se sv. Petrem, tj. v kolegiu biskupů s papežem. Uznáme-li to, uvědomíme si, že mají jejich slova zvláštní moc, které říkáme neomylnost. Tento výraz však snadno vede k nedorozumění. Proto také, když byla na

prvním vatikánském koncilu vyhlášena neomylnost papeže, vyskytly se proti této definici všelijaké námitky i tam, kde bychom je nečekali. Nemůžeme je tu v krátkosti rozbírat, ale rád uvádím v této souvislosti jednu osobní vzpomínku. Byl jsem v dobrém přátelském vztahu s rumunským pravoslavným teologem Staniloae. Navštívil jsem jej ještě těsně před jeho smrtí. Zastihl nás při rozhovoru jistý pozorovatel z venku, kterému se naše přátelství tuze nezamlouvalo. Vždyť je přece ve vztahu mezi katolíky a pravoslavnými velkou překážkou víra v papežskou neomylnost. I Staniloae se přiznal, že je to dogma těžké k pochopení. Já jsem se jenom smál a dodal jsem, že pro mne je to dogma dobře srozumitelné, protože dokáží být neomylným i já sám. Staniloae se pokusil mne vlídně napomenout, abych v tak vážné věci nežertoval. A já zase k tomu: „Nežertuji, myslím to docela vážně. Když vyslovuji při mši slova Kristova: *Toto je mé tělo, toto je má krev*, mají ta slova neomylnou moc, to, co říkám se stává realitou. Stejně je tomu i ve zpovědnici, když řeknu: *Udílím ti rozhřešení od hříchů*.“ Rumunskému příteli, který byl také kněz, jsem dodal: „I vy jste v těchto případech neomylný.“ Staniloae se zarazil a dodal: „To je neomylnost církve.“ A já nato: „To je to, co chceme říci i neomylností papežskou, tj. když mluví jménem celé církve slovy s kterými se Kristus ztotožňuje, *ex cathedra*, z katedry.

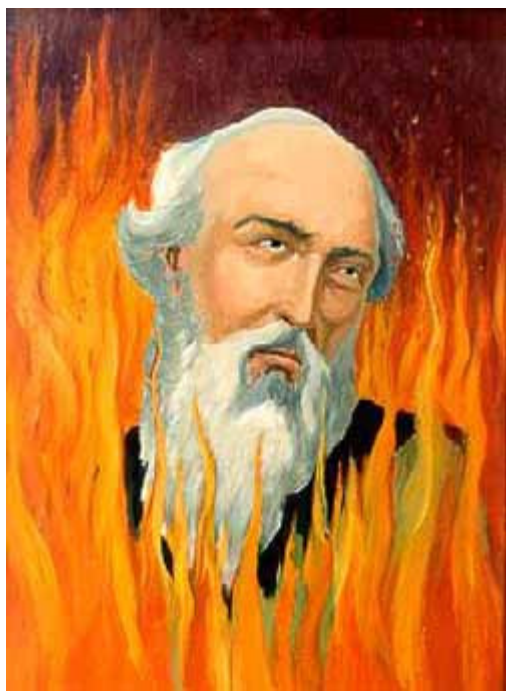
Síla a moc lidského slova se tedy neomezuje jenom na neomylnost římského papeže. Kristus se postaví vždycky na stranu těch, kdo jeho jménem mluví slovy, s kterými se může ztotožnit a přijat je za své. Ať si toho jsou vědomi všichni, kdo učí to, co je ve shodě s naší vírou a matky a otcové, kteří vychovávají děti. Nedivme se naopak ani tomu, že je v dnešním světě vzduch přesycen létajícími slovy, která jsou prázdná, únavná a dokonce pohoršlivá, tj. nabádající ke zlému. Je to odporné, ale nemusíme se jich zase příliš bát. Jsou to slova slabá, přeletí jako vítr, který otřese listím, ale ne pevně zakořeněným kmenem stromu, tím méně skálou. Víra v Boha se v Bibli často přirovnává ke skále. Proto v této souvislosti i Ježíš nazval galilejského rybáře Petrem, tj. skálou, na které se nebojí vybudovat svou církev (Mt 16,18), ovšem s příslibem, že bude s ním. Je to úžasné privilegium, ale není radno je tuze omezovat. Ve všech dobrých slovech, které křesťané s vírou pronášejí, se nějakým způsobem Kristus ztotožňuje. Děje se to především v modlitbě, protože jenom tak může být vyslyšena, když vychází z katedry čistého srdce, na kterou Kristus zasedl, aby prosil Otce s námi a za nás.

/Tomáš kardinál Špidlík/

23. ÚNORA - SVATÝ POLYKARP

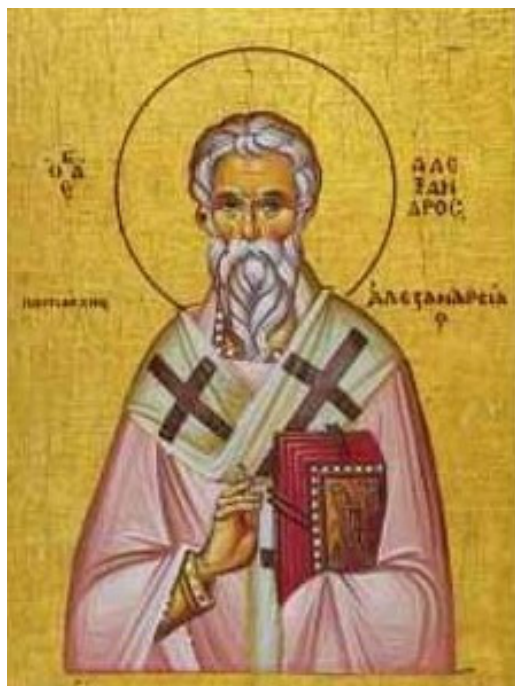
Narodil se asi v roce 69 až 70 a byl prý nalezen ve Smyrně jako odložené dítě zbožnou vdovou, která ho vychovala. Již v mládí se začal setkávat s apoštoly a dobře se znal s mnohými učedníky Krista. To o něm napsal prý jeho žák sv. Irenej. Obzvlášť byl blízký apoštolu Janovi, který ho ve 30 letech ustanovil biskupem ve Smyrně, což je dnešní Izmir v Turecku. V roce 107, kdy ozbrojená eskorta přepravovala přes Smyrnu do Říma sv. Ignáce v okovech, setkal se s ním

Polykarp a poskytl mu pohostinství. Ze zastávky v Troadě mu Ignác napsal dopis s krásným svědectvím. Polykarp asi v té době psal list Filipánům o povinnostech jednotlivých stavů. V době svého padesátiletého biskupského působení hájil křesťanství proti gnostické herezi, byl zásadový a raději chtěl mít zacpané uši, než by naslouchal kacířskému učení. S tím souvisí to, že později byl volen za pomocníka proti bolestem uší. V pokročilém věku, kolem r. 154, byl v Římě, aby tam s papežem Anicetem řešil otázky doby slavení Velikonoc. K ujednacení s východem sice nedošlo, ale jejich loučení se uskutečnilo v lásce a pokoji. Asi o rok později, za pronásledování císařem Markem Aureliem, odešel Polykarp na prosbu svých věřících do vesnice nedaleko Smyrny. Jeho úkryt ve statku nakonec prozradil vojákům jeden otrok. Polykarp nejdříve vojáky pohostil a sám se na cestu připravil modlitbou za všechny lidi, které kdy potkal a za celou církev. Po hodině modlitby s nimi odešel do města. Soudce Herodes ho vzal do vozu a přemlouval ho k modloslužbě. Protože Polykarp odmítl obětovat modlám, shodil jej soudce z vozu a biskup si zlomil nohu. Když pak byl ve městě znovu nucen, aby odpadl od víry, prohlásil: "Osmdesát šest let sloužím Kristu a nikdy mi neublížil, ale zahrnoval mě dobrodiním. Jak bych se mohl rouhat svému králi, který mě vykoupil?" Ta slova definitivně rozhodla o jeho životě. Vojáci ho svlékli a dali mu smolnou košili, chtěli ho také přibít ke sloupu. On jim však řekl: "Nechte mě tak. Ten, který mi dá sílu snést oheň, mi pomůže i bez přibití stát nepohnutě na hranici." Proto ho jen přivázali a zapálili hranici. Oheň prý utvořil kolem něho klenbu a vojáci ho proto probodli.

26. ÚNORA – SVATÝ ALEXANDR

Zprávy o Alexandru většinou začínají jeho nástupem na biskupský stolec u sv. Marka v Alexandrii. V té době mohl být asi 60letý. Měl mírnou povahu s něžnou láskou k věřícím. Dbal na zachovávání čisté víry a bojoval proti bludu, který začal rozsévat ctižádostivý Arius. Ten učil, že Ježíš je pouze stvořenou bytostí, která je prostředníkem mezi námi a Bohem. Alexandr se mu nejdříve snažil domluvit, ale marně. Pyšný Arius se chtěl dostat na místo Alexandra a stále víc prosazoval své bludy. V srdci zraněný Alexandr svolal v roce 321 do sídelního města církevní sněm, jehož se z Egypta a z Libye

zúčastnilo sto biskupů.

Na tomto sněmu bylo Ariovo učení zkoumáno, jako bludné zavrženo a Arius byl pro svou neústupnost vyobcován z Církve. Arius však rozesílal dopisy, v nichž líčil alexandrijského biskupa jako původce roztržky v Církvi a sebe vydával za trpitele pro čisté evangelium. Za účelem rozšíření bludařství skládal i písně a svedl mnoho věřících, kněží i biskupů. Svedený lid považoval Alexandra za původce svárů, který nevinného mudrce Aria postihl klatbou. Křesťanský císař Konstantin neměl jasno o čem běží, přesto se vložil do sporu a chtěl dosáhnout usmíření obou stran a jednoty, proto psal Alexandrovi i Ariovi a biskupa Hosia z Kordovy poslal vyjednávat smíření. Pro beznadějný výsledek svolal r. 325 první

všeobecný církevní sněm do města Niceje v Bithýnii. Na tomto koncilu se sešlo 300 biskupů a mnoho kněží a jáhnů. Mnozí byli viditelně poznamenáni tvrdým pronásledováním, že by se snad dalo i říci, že šlo o sněm mučedníků. Nechyběli ani zástupci papeže Silvestra. Alexandr přijel s jáhnem Atanášem a Ariovi vytkli jeho bludy. Ten pak vyložil své učení, ale byl usvědčen z bludařství. Shromáždění biskupové jasně formulovali učení katolické Církve ve vyznání víry, tak jak se modlí při slavných mších sv. (viz modlitba zde za životopisem). Ti, kdo popírali Božskou přirozenost Krista, byli vyloučeni. Po návratu seznámil věřící s výroky sněmu, a protože se jeho pozemské putování chýlilo ke konci, doporučil za svého nástupce jáhna Atanáše a pět měsíců po ukončení sněmu zemřel.

27. ÚNORA – SVATÝ ŘEHOŘ Z NAREKU

Narodil se kolem roku 944 v dnešním Yemişlik při okraji dnešního provinčního města Elazığ v tehdejší Arménii (dnešní Turecko). Matku ztratil už v útlém věku a otec Khosrow (pozdější arcibiskup) pak volil duchovní dráhu. Své dva syny Jana a Řehoře svěřil do výchovy matčina příbuzného Anania, který založil školu v Nareku a stal se zde u jezera Van (někdejší Arménie, dnešní Turecko) představeným kláštera. Řehoř vynikal zbožností, byl horlivý ve studiu, stal se mnichem, přijal kněžské svěcení a působil jako učitel. Po Ananiově smrti byl zvolen opatem Řehoř. Měl vliv také na reformování mnišského života dalších klášterů. Dbal zejména na dodržování klášterních pravidel. Sám byl přirozeným vzorem. Svou moudrost prokázal v různých teologických spisech a stal se jedním z nejvýznamnějších básníků

arménské literatury. Řehoř z Nareku přispěl k základům arménské křesťanské kultury i řadou hudebních a teologických děl, z nichž nejznámější je “Kniha nářků”. Jedná se o 95 kapitol modliteb v básnické formě někdy nazývaných „Narek“ nebo méně často „Kniha nářků“. Řehoř v ní jako v testamentu vyjádřil i touhu, aby modlitby v této knize obsažené zprostředkovaly slova jeho samého po smrti, aby místo jeho hlasu jej rezonovala kniha. Kniha byla přeložena do více jak 30 jazyků. V knize vyniká modlitba s názvem „Z hloubi srdce rozhovor s Matkou Boží“ -podle tradice měl její zjevení. Řehoř skládal také hymny k příležitostem liturgických svátků. Všechna Řehořova poezie je natolik prodchnuta Biblí, že je nazývána vznešenou teologií. Za den Řehořovy smrti bylo dříve považováno datum 7. 10. 1003 a v tomto století se uvádí rok 1005. Papež František 12. 4. 2015 mu na návrh kardinálů udělil titul „Učitel všeobecné církve“. Byl zmiňován i ekumenický význam tohoto udělení s uznáním věrnosti arménské církve evangeliu. Arménská církev památku

tohoto Řehoře slaví 13. 10. a papež ji zapsal do všeobecného římského kalendáře na 27. 2. jako nezávaznou (či volitelnou) v roce 2021.

28. ÚNORA – SVATÝ HILÁRIUS

Pocházel z Gagliari na Sardinii a byl synem Kryšpína. Stal se jáhnem a patřil k vyslancům papeže Lva I., poslaným na efesskou synodu. Věřoučný předmět, který měl být projednáván, byl jasný a zřejmý natolik, že synody nemělo být zapotřebí. Svolání sněmu vymohli na císaři přátelé Eutychovi. Tento smutně pověstný sněm 8. 8. r. 449 zahájil alexandrijský patriarcha Dioskur, který měl k dispozici vojsko a plno mnichů vášnivě zaujatých proti patriarchovi konstantinopolskému. Místo vážného jednání začal nátlak na odsouzení patriarchy Flaviána, biskupa Eusebia i římského papeže Lva. Nastala bitka, při které se Hilariovi podařilo uniknout a skrýt se v hrobce sv. Jana evangelisty. Do Říma se pak prý dostal až po velkých útrapách s riskováním života. V roce 461 se stal papežem a hned začal urovnávat spory mezi biskupy galskými a španělskými, z nichž někteří měli snahu rozšiřovat svou pravomoc na úkor jiných. Hilarius biskupům psal, že Pán od naší statečnosti očekává zisk duší, nikoliv rozšiřování panství, tedy vlastní moci. I nás by měla připomínka oslovit, že ne větším ovládnutím okolí, ale především větší službou můžeme druhé pro Krista získat. Za Hilaria se císařský úředník Filoteus pokoušel uvést do Říma Macedoniány a další nekatolické sekty. Přestože byl Filoteus oblíbencem císaře, Hilarius se proti tomu důrazně postavil. Když sám císař Anthemius chtěl vejít do svatopetrského chrámu, papež mu u dveří zastoupil cestu a jeho uvítací řeči byl požadavek, aby císař odpřisáhl, že jeho lidé nebudou smět podporovat sektářské snahy. Doprovod jen žasl nad papežskou smělostí, ale císař se podrobil a přísahal. Hilariova doba byla také nazvána dobou obnovy po vydrancování od Gotů a Vandalů. Hilarius poskytoval výnos papežských pozemků, ke kterému přibývaly jak dary senátorských rodin, tak i císařského dvora, na opravu a výzdobu chrámů. Vedle výzdoby chrámů, z nichž zvláštního významu nabyla lateránská kaple, záleželo papeži na oživení římských poutí. Laterán a kostel P. Marie Větší učinil středisky a východisky těchto poutí. Z dalších Hilariových činů zasluhuje snad pozornost synodální zákon z 19. 11. 465. Zakazuje světit k duchovním úřadům muže, kteří se ženili s ženami, které pozbyly panenství, dvakrát ženaté, nevzdělané, zmrzačené a ty, kteří byli podrobeni církevnímu pokání. Biskupům zakázal označovat si nástupce. Matematik Viktor Akvitanský dostal od Hilaria za úkol vypočítání přesného data Velikonoc, a tak byla ukončena nesrovnalost Východu a Západu v této otázce. Hilarius vedl Církev 6 let, 3 měsíce a 10 dní. Zemřel 29. února a byl pohřben u sv. Vavřince za hradbami.

Josef kardinál Beran k 20. výročí 25. února 1948

Změny ve vládě, které byly v tento den ustanoveny, dávaly tušit, že se v mnohém změní i právní řád. Očekávalo se zlepšení sociálních zřízení a zejména dělnictvo bylo ujišťováno, že bude upraven jeho poměr k zaměstnavatelům, zvláště v továrnách. Vývoj událostí však prozrazoval, že celé hnutí se staví nepříznivě k církvi a k náboženství. President Beneš prohlásil, že vysvětlí situaci projevem v rozhlase 25. února. Dychtivě se čekalo na tento projev, a bylo trpkým zklamáním, když se místo presidenta Beneše ozval hlas Gottwaldův. 9. května byla Národním shromážděním schválena nová ústava. V ní byla sice uznána náboženská svoboda, ale ve skutečnosti se k ní v novém zřízení mnoho nepřihlíželo.

Byl jsem proto překvapen, když po zvolení presidenta Gottwalda došla z jeho Kanceláře žádost, potom i osobně ministrem Čepičkou opakovaná, abych na poděkování zpíval *Te Deum* v katedrále svatovítské. Považoval jsem za nutné vyhovět, neboť odmítnutí žádosti se mohlo vykládat, jako bych ho neuznával za hlavu státu. Také pokud jsem byl informován, bylo rozhodnutí presidenta Gottwalda přijato i v diplomatických kruzích v Praze s plným uznáním. Třebaže jsme nemohli ve všem souhlasit s novými ustanoveními, jež nebrala zřetel na práva církve katolické ve státě a omezovala náboženskou svobodu občanů, přece jak v memorandu z biskupské konference v Brně dne 4. března, tak v prohlášení, které presidentu Gottwaldovi podali 15. června zástupci episkopátu, jsme výslovně opakovali, že spoléháme v upravení vzájemných vztahů mezi státem a církví. Že nikdy nezradíme stát, národ a lid, ale že nezradíme ani Boha a církve.

Proto také v roce 1956 — kdy jsem už byl internován (a v těch letech přes nepříznivý postup proti náboženské svobodě přece jen ateismus ještě nebyl soustavně vnucován) — když jsem byl zástupci vlády oficiálně dotázán, zda bych nechtěl podepřít snahy vlády o urovnání vztahů mezi státem a Vatikánem, projevil jsem ochotu. Žádal jsem jen, abych se mohl dohodnout se svatým Otcem. Vše jsem připravil, ale právě vznikl konflikt s kardinálem Mindszentym, a tak mi bylo řečeno, že po tom, co se stalo v Maďarsku, není možno počítat s nějakou dohodou. Nechápal jsem, proč konflikt v sousedním státě musel znemožnit dohodu mezi státem a církví v naší vlasti. Brzy nato se poměry u nás stále horšily a boj proti náboženství (zejména také šíření bezbožectví), vedený a podporovaný státními úřady, zmařil jakoukoliv naději na kladné upravení poměrů.

Chápu, že metody navrhované k upravení poměrů sociálních mohly přispět k zlepšení, ale bylo k tomu třeba propagandy ateismu? Pomohla tato propaganda k uskutečnění sociálních reforem? Proč ten boj proti církvi?

Církev katolická prý byla a je nepřítelkyní pracujícího lidu. Připouštím, že ve stoletích absolutismu, ve století 18. a 19., kdy církev byla závislá na státu, papežové nepodporovali zájmy pracujícího lidu. Ale již v polovici století 19. nastal obrat. Papež Lev XIII. vydal dne 15. května 1891 encykliku »*Rerum novarum*«, v níž se zastával pracujícího lidu a vybízel zaměstnavatele k spravedlivému řešení jejich poměru k dělnictvu. Bylo zajímavé, že přední zástupci politických skupin dělnictva tuto encykliku důkladněji studovali než vedoucí států, v nichž se církev volně rozvíjela. Podobně tomu bylo, když v den čtyřicátého výročí listu Lva XIII. svátý Otec Pius XI. vydal (15.5.1931) svou památnou encykliku »*Quadragesimo anno*«, v níž návrhy Lva XIII. byly přizpůsobeny rozvoji politických a sociálních událostí XX. století. Málokteré katolické státy provedly podle zásad, zdůrazněných Piem XI., nutné sociální reformy. Byla tedy církev katolická zásadně

nepřítelkyní pracujícího lidu? Nemohla být a nesměla být, poněvadž by se to přičilo učení jejího Zakladatele. Sv. Lukáš ve Skutcích apoštolských líčí poměry v prvotní církvi a výslovně píše: »Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo neříkal o ničem ze svého majetku, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. A tak nikdo u nich nežil v nouzi. Kdo měl pole nebo dům, prodával je a peníze za to utržené kladl apoštolům k nohám. Z toho se pak rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval.« Tak byly, podle Ježíšova učení, uspořádávány sociální poměry v prvotní církvi, a i když později se ukázalo, že není možné udržet toto ideální řešení v celé společnosti, přece se církev snaží uskutečňovat je v řeholních řádech a kongregacích mužských i ženských. Majetek těchto náboženských sdružení je společný všem a všem se má dostat, co potřebují pro denní život.

Když jsme se také dověděli, že u nás bude církevní majetek zestátněn, na konferenci českých, moravských a slovenských biskupů v Praze bylo usneseno, abych navštívil všechny předsedy tehdejších politických stran a oznámil jim, že počítáme s tímto zestátněním, ale abych připomněl, že stát tím přebírá povinnosti udržovat všechny církevní budovy a hradit spravedlivě i příslušné potřeby personálu.

Ostatně i jinak se ukázala církev ochotná hájit zájmy pracujícího lidu. V dobách, kdy postní předpisy byly dost přísné, uznala, že těžce pracující mohou použít dispensí. Stejně tak vzhledem k svěcení nedělí a svátků v určitých dobách a okolnostech uznávala nutnou práci za omluvu vzhledem k zachování církevního přikázání.

Sv. Otec Pius XII. dne 1. května r. 1955 v den, kdy se konal v Římě mezinárodní sjezd katolického dělnictva z celého světa, ustanovil, aby 1. květen byl vždy slaven jako zasvěcený svátek sv. Josefa dělníka.

V příslušné konstituci prohlásil, že zasvětil 1. máj svatému Josefu jako vzoru a ochránci pracujících, poněvadž ten den si dělníci zvolili za svůj svátek, a tak roste i naděje, zdůrazňoval, že tento den, věnovaný svatému Josefu dělníku, v budoucnosti nebude přiosťřovat nenávisti a rozněcovat nešváry, ale každoročně povzbudí všechny, aby lépe a více přispívali k uskutečnění toho, čeho se dosud nedostává k zachování míru všech občanů. I zaměstnavatele podnítl pečlivěji provádět vše, čeho vyžaduje spravedlivý řád lidského společenství.

My, kdož věříme, jsme přesvědčeni, že jedině za pomoci Boží - a tu má právě svou přímluvou zajistit sv. Josef - bude možné odstranit vše, co je překážkou společenské spořádanosti, a zároveň i využívat všeho, co by upevňovalo sociální pokoj a mír.

Mne sílil vždy zdravý optimismus. Ne že bych si byl dělal velké iluze, ale právě v důvěře v Boha, jenž je nejvyšší Láska, Moudrost, Spravedlnost a Všemohoucnost a jenž chce jen dobro a štěstí lidské společnosti, spoléhal jsem pevně, že i u nás pomůže urovnat vše tak, aby byl spokojen jak stát, tak církev a i všechny vrstvy obyvatelstva.

Na tyto úmysly se modleme hodně v den výročí únorového. Jistě i naši svatí ochráncové se svatým Václavem a sv. Ludmilou v čele, za pomoci a ochrany Matky Boží Marie, budou provázet další vývoj událostí u nás k opravdové svobodě a spravedlnosti. K tomu všemu vám všem posílám své otcovské požehnání: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

+ Josef Kard. Boras,
maturky majty.

Modlitba u hrobu Josefa kardinála Berana

V KRYPTÁCH Vatikánské baziliky, ANNI PAULINI PEREGRINATIO – 27. června 2009

*Prosme Boha,
aby v nás oživil
jeho odkaz,
abychom jako on
milovali
eucharistii
protože bez této
lásky každá lidská
láska uvadá,
živoří a hyne.
Abychom jako on
milovali Pannu
Marii, protože
ona nás naučí
dokonale znát
a milovat Ježíše.*

*Abychom jako on věrně a oddaně milovali církev a svatého Otce,
protože kde je církev a Petr, tam je Ježíš.*

Abychom jako on milovali vlast a národ

a osvědčovali tuto lásku poctivou, nezištnou a obětavou prací pro všechny.

*Abychom jako on
milovali všechno
stvořené, neboť jen
taková láska udrží
v nás idealismus
a strhne jiné
k následování.*

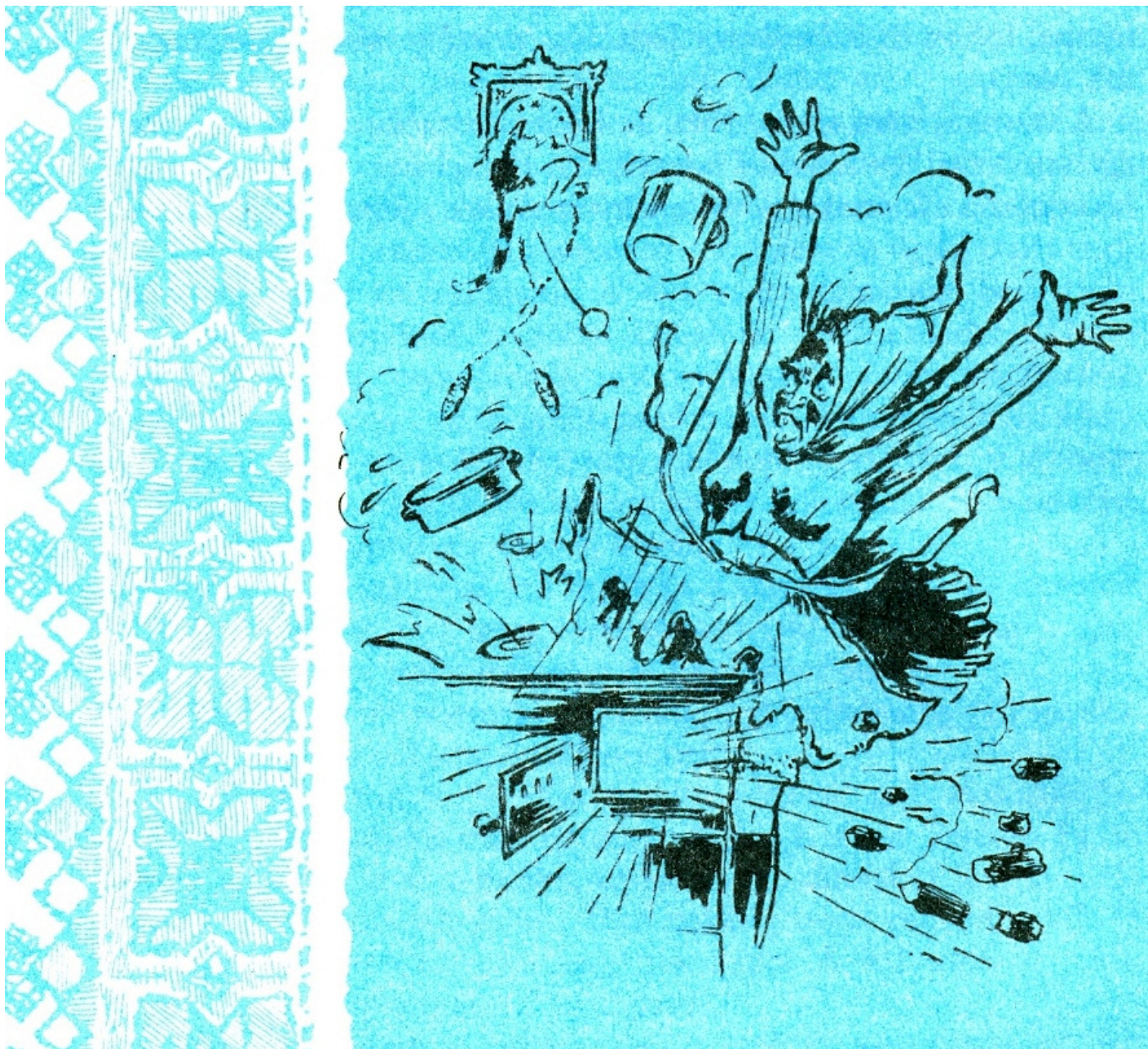
*Abychom jako on
nevyhledávali
velkých činů,
ale posvěcovali
všechny všední dny
trpělivostí,
tichostí, pokorou
a dobrotou srdce.*

*Abychom jako on
nade všechno milovali vůli Boží, v jejímž naplnění chceme spatřovat smysl života
vezdejšího a záruku života věčného. Amen.*

Lepší na samotě u lesa bývání, než mět súseda, co neví o sédmém přikázání

PUTOVÁNÍ K DUŠI MORAVSKÉHO SLOVÁCKA

Zima na Slovácku. Chalupy jak dyby přikrýl bílú duchnú, snihu až pod okna. Děcka z jedným "šlajštukem" na noze lécú po potoku, strýci zvažajú z lesa dřevo, tetky zametajú před chalupama a chocholúši "svačijú" z vrabcama na silnici.

Obrázek taký, jak nám ho do čítanky namalovali majstr Aleš.

Mrzne enom praščí a z komínů sa veselo kuří.

"Šak ať mrzne!" - libovál si Tomáš Futro, ščůřil sa, bafál z gipsovky a spokojeno sa dívál na hromadu dřeva. Pěknůčký dvůr a na něm ešte pěknější dřevo - radost' sa podivat!

Šak sa nadřel jak kůň, než ho dostál na saňách dule z hor. A než ho pořezál a pošcípál, tož byl tak dobítý, že mu mosela stará zdělavat ráno nohy z postele. No, ale včil už to má z krku a na zimu o topení postarané.

Ale jeho radost netrvala dlúho. Jednoho rána, vyjd'a na dvůr, ostal Tomáš stát jak přibítý a zúfalo sa chytíl za tych pár chupů, co mu ešče na hlavě ostalo. Z hromady chybělo několik polének dřeva! Otočil sa jak na obrtlíku a z řevem vletěl do izby:

"Babušo, bralas z téj nověj hromady?"

"Ale co ťa vede - dyť máme ešče staré v šopě!"

Ze sakrama zgůňál po chalupě, ale dřevo nenašél.

Druhého dňa už ze strachem lézl z lůžka a ešče z věčím strachem nahlédal okénkem na dvůr.

Čeho sa najvēc obával, sa splnilo - zasěj bylo pár polének v sakroch. Třetí den zas - štvrtý zas...

Tomáš začál šedivět, mlátil dvěrcama jak ženich, čuchál po dvoře jak dedektív Herlok Šolmes, ale zloděja né a né dopadnut. Kolěj nocí nespál, enom číhál a přemýšlál, až mu v hlavě praščalo - kdo by to enom mohl byt?

Že by snád' súsed Šlajza? Tož pravda - nadávali si každú chvílu přes plot, ať už to bylo skrz slépký či husy a strýc měli Tomáša rádi jak šršňa za košulú. To ale k dokázání nestačilo - to by ich při tem mosél enom dopadnúť...

"Ale jak - jak ho enom chytit? Pane bože, daj ně rozum!" - lamentoval Tomáš a zúfalo sa tlúkl do hlavy.

Dyž už nevyspáním sa sotva držál na nohách a nevěděl kudy kam, najednú dostál osvícení.

Vyskočil až po lampu, zavískl jak šohaj při hodách a obtúlíl Babušu, kerá myslela, že sa Tomáš zblázníl, lebo jí to neudělál už dvacet roků - a zavřél sa do izby...

Tam cosi dlúho tajemno kutil a od toho dňa chodíl z velikým otazníkem nad hlavú a z čertovským úšklebkem v levém kůtku čekál - čekál - čekál jak na tah lotérie...

Ale dočkál sa!

Jedného dňa šli súsedka Šlajzena do šopy, nabrali náruč bílého dřevečka, rozdělali ve šporhěltě oheň a rychtovali sa vařit oběd. Přiložili pár polének, rozestavili hrnce s kastrólkama a krůžlali erteple. Tetka si veselo prozpěvovali a oheň veselo praskal...

Ale najednú to zapraskalo, jak dyž hrom bací!

Ozvala sa taká rana, že luďom z druhého konca dědiny padala omítka ze zdí a hajný Čagan, kerý bývál až u lesa v hájovni, sa ze strachem podíval k Buchlovu, co sa s tama zasěj škaredého valí.

Na Šlajzověj chalupě sa nazvihly došky a dvěrka z kamen vyletěly přes dveřa na hnůj. Firhaňky z muškátama visaly na zahradní bránce. Kachle sa rozstříkly po izbě a zasmaška aj z máčků byla na stropě.

Kočka s opáleným zadkem vletěla do pendlovek a tetka, černá jak Faust dyž vyletěl komínem, přeletěli přes žiglu a spadli zadkem do díže s těstem...

Dým - síra - smrad!

Šlajzena enom vyběřskli:

"Šmarjapanenko, nedaj ně čertom!" - a ostali tvrdá jak cement.

Dyž ich strýc po hodinovém namáčení ve škopku trochu probrali, měli oči vybúlené jak slívy, blekotali cosi o pekle a smrkali viks ešče týden potem...

Dyž tú ranu Babuša učula, pokřižovala sa a vydechla:

"Nále, pámbíčku milý, snád' neni konec světa?"

Tomáš sa spokojeno zaščúřil a pravíl:

"Babuško, nic sa neboj žádný konec světa neni, ale je konec kradení dřeva...!"

A včil prapodivná žaloba: strýc Šlajza žalovali!

Pán súcí po přečtení protokólu sa obrátili k Tomášovi:

"Počúvajte, Futro - je tu na vás žaloba, že ste navrtál polénka, naplníl střelným prachem a hodíl Šlajzom na dvůr! Co temu říkáte?"

Tomáš sa zatvářil načisto nevinůčko a filozofovál:

"Pane súcí, a kdo ně to može dokázat - viděl ňa nekdo? Já si zasěj možu myslet, že ně Šlajza kradl dřevo. No vidíte, možu mu to dokázat? Nemožu, lebo sem ho neviděl! A dyby aj! Do svých polének, na svojěj hromadě si možu vrtat, co budu chtět! A jak je pámbu nade mnú, na dvůr sem nikemu nic neházál - a - a - nic sem nevrtál...!"

Dyby byl rengén na myšlénky, pán súcí by v Tomášověj hlavě neco viděli, ale moseli rozhodnut ináč:

"Počúvajte, Futro, sám su přesvěčený, že ste polénka navrtál, ale pro nedostatek důkazů vás mosím osvobodit!"

Tomáš děkuje, ze spokojeným uščuřováním odcházá a starý Šlajza brblú na chodbě:

"Herdek, včilkej abych nahlédl do vřeckých polének, lebo ně ešče vyletí do luftu celá chalupa!"

A Tomáš dodal:

"No, to bys měl - člověk nikdá neví..."

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (1. 2. 2026)

PUSTIMĚŘ: 3.000,-Kč; **DRYSICE:** 4.400,-Kč; **PODIVICE:** 1.250,-Kč; **TOPOLANY:** 1.490,-Kč

Pán Bůh zaplať vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

***"Když jsem šel k Janu Pavlu II.,
vždy jsem musel mít připraveny
aspoň dva vtipy"***

**TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
*čestný občan Pustiměře***

I.

Na náměstí před kostelem v San Giovanni Rotondo prodává chlapec fotografie P. Pia: „Padre Pio za dvě liry!“ Stigmatizovaný kapucín jej v chóru zaslechne, s úsměvem pohlédne na spolubratra vedle a pak pohlédne na kříž a důvěrně šeptá: „Ježíši, odpusť! Ale pohleď, jaký to rozdíl mezi mnou a tebou: tebe prodali a mě kupují.“

II.

Žid emigruje, Chce si být jistý, že nebude muset pracovat, a proto prohlašuje: "Jsem chromý!" Jeho přítel říká: "Jseš mešuge? Jestli nechceš být za lháře, budeš muset kulhat celý život!" - "Ale kdepak! Až mě to přestane bavit, pojedu do Lurd".

III.

Kohn vyjde z ordinace svého lékaře a ve dveřích potká svého koktavého přítele. Ten se ho ptá: "C - c - co ti j - j - je?" - "Zánět prostaty". - "A c -c- co j - j - je t - to?" - "No, čůrám tak, jak ty mluvíš."

IV.

Pacient si stěžuje židovskému lékaři na kašel. Lékař: "Kolik jim je?" - Pacient: "Sedmdesát". - "A kašlali, když jim bylo třicet?" - "Ne!" - "A v padesáti?" - "Ne!" - "Tak kdy chtěl vlastně kašlat, když ne teď?"

V.

Rybář doma pyšně ukazuje svůj úlovek manželce a zasněně vypráví, jak to bylo na jezeře pěkné. Najednou mu vpadne do řeči manželka: „Právě volali z obchodu s rybami, že sis tam prý zapomněl peněženku i s doklady!“

VI.

Sedí bača u potoka se zrcátkem ve vodě. Jde kolem turista a ptá se co to dělá. Bača odpoví: „Dejte 10,- Kč a povím vám to" Turista mu dá 10,- Kč a bača povídá: „Chytám pstruhy, pstruh se připluje podívat co to je a mám ho". „To je dobrý nápad", povídá turista „a chytil jste už něco?" „Ne", povídá bača „ale denně z takových jako jste vy vytahám kolem sedmi stovek“.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 15. - 22. února 2026

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 15. února	6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za živou a zemřelou rodinu PŘEROVSKOU
		DRYSICE 9.30: za + Ludmilu a Jana RACLAVSKÝCH, Marii a Pavla ŠEVČÍKOVY, Tomáše OSIKOVSKÉHO, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu	
		PODIVICE 11.00: za + Marii ZBOŘILOVOU, manžela, rodiče, bratra a Boží požehnání pro živou rodinu	
	TOPOLANY: UDÍLENÍ SVÁTOSTI NEMOCNÝCH	TOPOLANY 17.00	za nemocné a trpící ve farnosti a obci Topolany
PONDĚLÍ 16. února	PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Dagmar PUSTELNÍKOVOU a Boží požehnání pro rodinu
ÚTERÝ - 17. února: ÚTERÝ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ			
STŘEDA 18. února	POPELEČNÍ STŘEDA ZAČÁTEK DOBY POSTNÍ DEN PŘÍSNÉHO POSTU	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		DRYSICE 15.30	na poděkování s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání
		PUSTIMĚŘ 17.00: za +Boženu a Antonína GRMELOVY, +Boženu a Jana JÍROVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu	
ČTVRTEK 19. února	ČTVRTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ZELENKOVU
PÁTEK 20. února	PUSTIMĚŘ - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Alžbětu MACKOVOU, manžela, živou a + rodinu
	PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
SOBOTA 21. února: SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - SV. PETR DAMIANI, BISKUP A UČITEL CÍRKVE			
NEDĚLE 22. února	1. NEDĚLE POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Františka a Annu KNAPOVY, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30: za + Helenu a Aloise MARKOVY, Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro živou rodinu	
		PODIVICE 11.00: za + rodiče MALÍKOVY, syny Miroslava a Pavla, a Boží požehnání pro živou rodinu	
	TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	TOPOLANY 17.00	za + Antonína MAČÁKA, manželku a děti

POŘAD BOHOSLUŽEB: 22. února - 1. března 2026

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 22. února	1. NEDĚLE POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Františka a Annu KNAPOVY, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30: za + Helenu a Aloise MARKOVY, Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro živou rodinu	
		PODIVICE 11.00: za + rodiče MALÍKOVY, syny Miroslava a Pavla, a Boží požehnání pro živou rodinu	
		TOPOLANY 17.00	za + Antonína MAČÁKA, manželku a děti
PONDĚLÍ 23. února	PONDĚLÍ PO 1.NED. POSTNÍ SV. POLYKARP, BISK. A MUČ.	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Josefa GULÁKA, živou a + rodinu
ÚTERÝ 24. února	ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ	PODIVICE 8.00	za živou a zemřelou rodinu CHARVÁTOVU, MAHDALOVU a ŠUSTKOVU
STŘEDA 25. února	STŘEDA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ	16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	
		DRYSICE 17.00	za živé a + poutníky do Svaté země v roce 2013
ČTVRTEK 26. února	ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ	PODIVICE 8.00	za Boží ochranu a požehnání pro nadcházející „Pouť k pramenům pokoje“
PÁTEK 27. února	PUSTIMĚŘ - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
	PÁTEK PO 1.NED. POSTNÍ SV. ŘEHOŘ Z NAREKU, OPAT A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jaroslava TELIČKU, dceru Radku, živou a zemřelou rodinu
	PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		
SOBOTA 28. února	SOBOTA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ		
NEDĚLE 1. března	2. NEDĚLE POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00: za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu	
		DRYSICE 9.30: za + Júliu a Jozefa VLČKOVY, děti, snachu, zete a + rodinu	
		PODIVICE 11.00: za + dominikánky, kněze, a za nová kněžská a řeholní povolání	
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
	PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA		
	TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY		

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSDICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.